Ը. ՏԱՐԻ 2318 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 28 ՀՈՌԻ 4384 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1891 15 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1309 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՂԵԼԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible]	151
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարի ծախքովը [illegible]	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան [illegible] ձեռագիրները [illegible]
ետ չի դարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7|19 ՀՈԿՏ. 1891

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Ստորեւ կը հրատարակենք Սինոդի օրագրութիւն մը 1844 մայիս 1 Թուով, վերաբերեալ նոյն կարեւոր խնդրոյն զոր կը ծանուցանէր լրագրոյս անցեալ ուրբաթ աւուր Թուով հրատարակեալ Էջմիածնի Թղթակցութիւնն, ի պատասխանի այն հարցման թէ «Հայոց Կաթողիկոսն ընտրուելէն և Ռուսիոյ Կայսրէն վաւերացուելէ՞ն ետքը կը սկսի յիշատակուիլ եկեղեցեաց մէջ, և պաշտօնավարել իբրեւ Հայրապետ, թէ Օծուելէն ետքը»։

Թղթակիցն այն Նամակին հետ այս պաշտօնագրոյ պատճէնն հաղորդելով մեզ, հետեւեալ ծանօթութիւնը տուած էր.

«Ներկայումս ոմանց ձգտումն և առ ոստս օտարաց դեգերումն յոյժ կարեւոր է անում այս յօդուածի եւ Սինոդի արձանագրութեան հրատարակումն, որ ձեզ մօտ կարելի է։

«Ըստ ոմանց, աշխարհիկ իշխանութեան հաստատութիւնը բաւական է համարւում կաթողիկոսանալու համար. օծութիւնն երկրորդական է դիտուում, ըստ որում օտարաց մէջ Պապ, Պատրիարք և այլք օծութիւն չունին։ Կարծեմ, կը հասկընաք մեր կողմէ արտայայտեալ միտքն, որ մեր ազգային Եկեղեցւոյ առանձնայատկութիւնը պահպանելն է։»

⁂

ՊԱՏՃԷՆ ՊԱՇՏՕՆԱԳՐԻ

Ի 1 Մայիս 1844 ամի՝ ըստ Հրամանի Նորին Կայսերական Մեծութեան՝ Ինքնակալին ամենայն Ռուսաց, ի լուսաւորչական Հայոց Սինոդի Սրբոյ Էջմիածնի լուան զառաջադրութիւն Տեղակալի Ատենապետի Սինհօդոսի՝ Տեառն Բարսեղի Արք-եպիսկոպոսի և Ասպետի, ի 23 անցեալ մարտի համարաւ 77, յորում գրէ թէ՝ «Վեհափառ Կաթուղիկոսն ամենայն Հայոց՝ Տէր Ներսէս, յառաջադրութեան իւրում յանուն Նորա ի 21 Յունվարի սոյն ամի համարաւ 22 ի մէջ այլոց գծագրէ թէ՝ ընդ ժամանելն տարաձայնութեանց առ Մինիստրն (Նախարարն) և առ Կայսրն ի մասին յիշատակման անուան Նորին Վեհափառութեան յեկեղեցիս Հայոց՝ հարցեալ է վիցեդիրեկտօրն (դեր-տնօրէն) դեպարտամենտի (Նախարարութիւն) հոգեւորական գործոց օտար ազանց թէ՝ գո՞յ այնպիսի կանոն ո՛չ յիշատակելոյ զանուն Կաթուղիկոսին, հաստատելոյ ի Կայսերութենէ, յառաջ քան զօծանիլն նորա։ Նորին Վեհափառութիւնն չունենալով զտեղեկութիւն՝ յայտնեալ է զանգիտութիւն իւր այնպիսի օրինաց, բաւականապէս զգացմամբ իւրով յաղագս ցայնմայր անկշռադատ բերմանց անդամոց Սինոդին։ Ուստի յանձն առնէ ինձ Նորին Վեհափառութիւնն հարկադրել զՍինոդն, զի ստորագրութեամբ ամենայն անդամոց իւրոց գրեսցէ Նորին Սրբազնակատար Հայրապետութեան զտեղի այնպիսի կանոնաց նախնականաց՝ յաղագս ո՛չ յիշատակելոյ զանուն Կաթուղիկոսի նախ քան զօծումն։ Եւ ի վերայ այսր ամենայնի՝ առաջնորդէ ինձ յընկալնուլն զայս Նորին կոնդակ, եթէ սակաւին չիցէ յիշատակեալ անուն Նորին Վեհափառութեան ի Տաճարի Սրբոյ Էջմիածնի, կամ յամենայն եկեղեցիս Պատրիարքական վիճակի Արարատեան գաւառի, զի ես ինքնին յառաջնում կիւրակէի պատարագեալ յիշատակեցից զանուն Նորին Վեհափառութեան և որպէս Տեղակալ՝ հրաման գրել Կոնսիստորիային Պատրիարքական վիճակի և ամենայն հոգեւոր կառավարութեանց, զի իւրաքանչիւրքն ի նոցունց հրաման գրեսցեն ամենայն եկեղեցեաց յիշատակել զանուն Նորին Վեհափառութեան, քանզի այս նիւթ համաձայն նորոգ կարգադրութեանցՏէրութեանն յամի 1836 մարտի 11, գոլով պարզ հոգեւորական, ո՛չ ենթադրի Սինոդական վերաքննութեանց։ Արարեալ իմ յիմս կողմանէ վասն յիշատակութեան անուան Վեհափառ Կաթուղիկոսին ամենայն Հայոց՝ որպէս ի տաճարին Էջմիածնի, նոյնպէս և յայլ ամենայն տեղիս զարժանաւորն տնօրինութիւն՝ պարտ անձին վարկանիմ առաջադրել Սինհօդոսիդ ի կատարումն կամաց Նորին Վեհափառութեան ի գլուխ տանիլ զարդեան պահանջողութիւնն յանդամոց Սինհօդոսիդ ըստ պատշաճին և զքաղուած ի յօդուածոյ օրագրութեանն՝ որ ունի կալանալ ըստ այսմիկ, տալ ի գործս իմ։ Եւ զտեղեկութիւն ի գործոց Սինհօդոսիս, յորոց երեւի՝ Ա. Տ. գլխաւոր կառավարիչն յայսկոյս Կովկասու առաքեալ էր ընդ գրութեանն ,31 օգոստոսի 1843 ամի համարաւ 9560, զպատճէն բարձրագոյն Հրովարտակի Կայսեր յաղագս հաստատութեան բարձր Սրբազան Արք-եպիսկոպոսին Ներսիսի ի կաթուղիկոսութիւն ամենայն Հայոց, ի հետեւումն որոյ Սինհօդոսն Էջմիածնի համաձայն օրագրութեան իւրում ի 10 սեպտեմբերի զպատճէնն տնօրինել առաքեալ է յամենայն ստորադրեալ ամին Կոնսիստորիայս ընդ հրամանագրութեանց վասն հրատարակելոյ, սակայն յաղագս յիշատակելոյ զանուն Ն. Վեհափառութեան չէ արարեալ տնօրինութիւն ինչ։ Բ Նախկին պաշտօնակատարն Պրօկուրօրի Սինհօդոսիս՝ Կոլլեժսկի սեետոր Մատինովն, առաջնորդութեամբ ի 29 հոկտեմբերի նոյն ամի համարաւ 141, հաւուցանելով ի ծանօթութիւն Սինհօդոսիս, զհաստատութենէ բարձրագոյն հրովարտակաւ Նախկին վիճակաւոր Առաջնորդին Բեսարաբիոյ՝ Բարձր Սրբազան Տեառն Ներսիսի, ի կաթուղիկոսութիւն ամենայն Հայոց առաջադրեալ էր՝ առնել զպարտուպատշաճն տնօրէնութիւն յաղագս յիշատակելոյ զանուն Նորին Վեհափառութեան յամենայն եկեղեցիս Հայոց ի վիճակն յայսկոյս Կովկասու եղելոյս։ Ի լսելն զայն Տ. Տ. անդամք Սինհօդոսիս, յայտնեալ էին յԱտենի. 1)Թէ ըստ վաղեմի ծիսից Հայաստանեայց եկեղեցւոյԿաթուղիկոսն ամենայն Հայոց զկնի հաստատելոյ ի Տէրութենէն յայսմ կոչման, նախ քան զօծումն իւր յեկեղեցւոջ ո՛չ բազմի յաթոռ պատրիարքական, այլ կանգնի ի պատուաւորագոյն տեղւոջ ի Տաճարին Էջմիածնի, զկնի ընկալնլոյ զօծումն կաթողիկոսին ի Պատարագին յիշէ նա զանուանս Նախորդաց իւրոց, իսկ յետոյ դպիրքն Սեղանոյ յիշատակեն զանուն Նորոգ Օծելոյն։ Այսու եղանակաւ, զկնի արժանանալոյ Նորա իսկական շնորհաց Հոգւոյն Սրբոյ ի ձեռն 12 Արք-եպիսկոպոսաց, ի ժամ երեկոյեան ժամերգութեան, Արք-եպիսկոպոսունք եւ Եպիսկոպոսունք Աթոռոյս եկեալ առ Նորին Վեհափառութիւնն հանդիսաւորին զնա ի տաճարն Էջմիածնի, ուրանօր Նորին Վեհափառութիւնն զկնի մատուցանելոյն զերկրպագութիւն առաջի Սրբոյ Սեղանոյն Իջման Որդւոյն Միածնի, հրաւիրի ի պատուաւորագոյն անդամոցն Սինհօդոսի ընդունել զիւր տեղին յԱթոռն կաթողիկոսական։ Սովին սահմանադրութեամբ ընկալան զայս կարգ և Նախնի բարեյիշատակ Կաթողիկոսունքն ամենայն Հայոց Եփրեմ եւ ի ժամանակս մեր Յովհաննէս, որպէս քաջայայտ է եւ Նորին Վեհափառութեանն՝ Տեառն Ներսիսի բարձրագոյն կամօք հաստատելոյն ի կաթուղիկոսութիւն ամենայն Հայոց։ Երկրորդ, թէ ի վերադառնալ պաշտօնակատարի Պրօկուրօրին Սինհօդոսիս ի Տփխիսայ դեռ յամսեանն յուլիսի ի Բիւրական ընդ երկար խօսակցութիւն եղեւ ընդ Նմա զառարկայէս զայսմանէ, բացատրութիւնն վերոյգրեալ ծիսիցն ընդ որ և հաճեալ Նորա, ասաց նոցա, թէ «պա՛րտ է միշտ պնդութեամբ պահպանել յայսպիսի դէպս զվաղեմի ծէսս Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, որպէս և գրեալ էր զայնմանէ ի Թիֆլիզոյ առ տեղակալն Ատենապետի Սինհօդոսիս ի 7ն յուլիսի, խնդրելով յայս նուագ վարիլ ըստ վաղեմի ծիսից Աթոռոյս, և յայնմ գրութեան իւրոյ յիշատակէ յանուանէ թէ՝ մի՛ դուցէ օտար սահմանի Հայք տրտնջեսցեն թէ՝ «տակաւին օծեալ չգոլով տան յիշատակել մեզ», թէեւ հաստատեալն իսկ է յայնմ աստիճանի յԱմենողորմ Կայսրէն Ռուսաց. այլ թէ այժմ զինչ դրդումն ունի առ այս առաջնորդութիւն անհամաձայն առաջին դատողութեան իւրում, անյայտ է նոցա։ Սինհօդոսն Էջմիածնի օրագրական սահմանադրութեամբ իւրով ի 12 Նոյեմբերի 1843 ամի եզրակացոյց. Տալով ի գործս Տեառն պաշտօնակատարի Պրօկուրօրի Սինհօդոսի զքաղուածս յայսմ յօդուածոյ օրագրական ծանուցանել Նմա թէ՝ ըստ յառաջ բերեալ ի վեր անդր յարգելի պատճառանացն հիմնեցելոց ի վերայ հաստատուն հիմի վաղեմի ծիսից Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, Սինհօդոսս ո՛չ կարէ բաւարարել զարդեան պահանջ նորա, ընդ որ խնդրել ի Նմանէ ծանուցանել Սինհօդոսիս թէ՝ մի դուցէ ստացեալ իցէ ի ծայրագոյն իշխանութենէն զպահանջ ինչ, որ ստիպեաց զնա առ այս առաջադրութիւն Նորա, անհամաձայն առաջին կարծեաց Նորա, յետ ծանօթ լինելոյն Նորա վերոյգրեալ հանդամանացն ամենեցուն դեռ յամսեանն յուլիսի այնր ամի։ Զայմանէ հաւուցեալ ի ծանօթութիւն Տեառն գլխաւոր կառավարչապետին յայսկոյս Կովկասու կողմանց, առաջի առնել ի բարի տեսչութիւն բարձր գերազանցութեան նորա, թէ Սինհօդոսս առ տրդեան տնօրէնութիւն իւր բաց ի վերոգրեալ ծիսիցն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, սալպի և յերկիւղէ անտի, զի այս պահանջ Տեառն պաշտօնակատարի Պրօկուրօրի Սինհօդոսիս՝ որ թոյլադրէ զբացառումն վաղեմի ծիսից Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, մի յարուսցէ զվնասակար ներգործութիւն ի միտս Հայոցն Տաճկաստանի, որք ո՛չ հայեցեալ ի բազմադիմի ճգունս տէրութեան Ռուսաց, զանազան պատճառս ընդ մէջ բերեալ հրաժարէին ի յիշատակմանէ յեկեղեցիս զանուանս հեռ եւ օծեալ Կաթուղիկոսացն Եփրեմայ և Յովհաննու, զոր մարթ է նկատել ի գրագրութենէ (թղթակցութիւն) անտի դիւանատան Նորին բարձր գերազանցութեան ի մասին յարուցանելոյ զնախկին հաղորդակցութիւնն Հայոց Տաճկաստանի ընդ կաթուղիկոսական ամենայն Հայոց Աթոռոյս Էջմիածնի։ Իսկ այժմ որովհետև գործս այս, յորում նոյն ինքն տէրութիւնն մեր կալնու զայնքան մեծ մասնակցութիւն և հոգունակութիւն Նորա հասեալ է ցայն կէտ բարեյաջող գրութեան, զի Հայքն Տաճկաստանի և հոգեւորականութիւնն մեր տեղւոյն միշտ գրդեալք... յետս կալոյ յուղղակի հաղորդակցութեանց անտի ընդ Աթոռոյս Էջմիածնի, վերջապէս պահեցան ժամանակից զանուիլ յընտրութեան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց, վասնորոյ և առ այսնուագ առաւելապէս պէտս ունի Սինհօդոսս նախատես զգուշութեան, զի մի՛ իսկ տնօրէնութեամբ իւրք, որ դուցէ ո՛չ հաճոյ թուեսցի և նոյն ինքն բարձր Սրբազան Արքեպիսկոպոսին Ներսիսի՝ բարձրագոյն կամօք հաստատելոյն ի կաթուղիկոսութիւն, որում կարի քաջ յայտնի են վերոյգրեալ ծէսքն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, մի՛ խանգարել միանգամայն զայնոսիկ բարերար նախադրութիւնս տէրութեան, որք կարգեալ են արդէն հանճարեղ տնօրէնութեամբք Նորին, յայսմ այսքան ծանր գործիս վասն Աթոռոյս Էջմիածնի, մանաւանդ զի ըստ վերոյգրեալ սահմանադրութեանցն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կաթողիկոսն ամենայն Հայոց զկնի օծման պարտի առաքել զընդհանրական ծանուցական կոնդակս օրհնութեան իւրոյ առ բոլոր հայազգիս Հայոյ ի Տաճկաստան, ի Պարսկաստան, ի Հնդկաստան և ի Ռուսաստան, և զկնի ընթեռնլոյն հանդիսիւ զայնոսիկ կոնդակս յեկեղեցիսն, յիշատակեն ապա զանուն Նորին Վեհափառութեան։ Կատարումն այսր եզրակացութեան գրեցաւ Տ. Գլխաւոր կառավարչին ի 18 Նոյեմբերի 1843 ամի համարաւ 2115, իսկ քաղուածն տուաւ ի գործս Պրօկուրօրական համարն 2264, ի պատասխանի որոյ Տէր կառավարիչն քաղաքական կառավարութեան յայսկոյս Կովկասու գրութեամբ ի 30 Նոյեմբերի համարաւ 13746, ծանուցանէ Սինհօդոսին, թէ Նորին Բարձր Գերազանցութիւնն, Տ. գլխաւոր կառավարիչն յայսկոյս Կովկասու ի մասին յիշատակութեան անուան բարձրագոյն կամօք հաստատեալ Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց Ներսիսի, մտեալ է ի թղթակցութիւն ընդ Տ. Նախարարին Ներքին գործոց, եւ մինչ ցստանալ ի Նմանէ զպատասխանի տնօրէնութեան Սինհօդոսի պարտ է միալ յիւրում զօրութեան։ Հրամայեցին։ Առաքմամբ պատճէնի օրագրական սահմանադրութեան Սինհօդոսի կայացելոյ ի 12 Նոյեմբերի անցեալ 1843 ամի վասն առարկային յիշատակութեան Անուան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց Տ. Ներսիսի Նախ քան զընկալնուլն Սրբազան Օծման, առ Նորին Վեհափառութիւնն ի բարենկատողութիւն խոնարհաբար յայտ առնել, թէ անդամք Սինհօդոսի բաց ի յընկալեալ սովորական կարգէն, որպէս բացայայտի ի յիշատակեալ օրագրութեան և հանգամանացն պարունակելոց ի նմին, չեն ունեցեալ զայլ կանոնական բանս Նախնեաց առ այն, ուստի և խնդրել զներողամտութիւն Հայրապետական ի Նորին Վեհափառութենէ։

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ
ԸՍՏ ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ԴԱՍԱՒՈՐԵԱԼ ԵՒ ԲԱՑԱՏՐԵԱԼ
Ի ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ՄԿՐԵԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱԳՐԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ

Կ. ՊՈԼԻՍ
Տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան
1891

Այս պատուական Աղօթագիրքը կը պարունակէ մեր Եկեղեցւոյ բովանդակ ժամերգութիւններն.

Նախ՝ ԿԻՐԱԿԻ օրերու կարգը մինչեւ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ խորհուրդը. և ապա ԼՈՒՐ օրերու, ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ, ՃԱՇՈՒ, ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԻ և ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ (Եկեսցէի) ժամերգութիւններն ամբողջ, իւրաքանչիւրոց մէջ գտնուած Քարոզներուն և Աղօթքներուն աշխարհաբառ Թարգմանութիւններովը, և Ս. Պատարագի խորհրդոյն բացատրութիւններովը, և այլ և այլ ճոխ ծանօթութիւններով.

Գրքին սկիզբը դրուած է խիստ կարեւոր Յառաջաբան մը՝ յորում Հրապարակական և Առանձնական Աղօթից վրայ պիտանի տեղեկութիւններ տալով, մեր Երանելի Նախահարց պատրաստած սքանչելի Աղօթքներէն դուրս, օտար Աղօթագրքեր գործածելու անպատշաճութիւնն կը ցուցնէ, և կը յորդորէ վարժուիլ, ընտելանալ մեր Ազգային եկեղեցւոյ Կարգադրութեանց և Աւանդութեանց, որպէս նաև Ազգային Գրական լեզուին, եւ սիրել զանոնք իբրեւ անգին յիշատակներ մեր անմոռանալի Նախնեաց, որ Քրիստոնէական կրօնքն ա՛յնքան սրբութեամբ մեզ աւանդեցին։

Այն ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ ահա՛ այսչափ ճոխութեամբ պատրաստուած, մեր Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ որդիք պիտի կարենան գործածել, թէ՛ Եկեղեցւոյ մէջ իբրեւ Ժամագիրք, և թէ՛ տուներու և ճանբորդութեանց մէջ իբրև Աղօթագիրք, ուստի և ամենուն քով գտնուելու արժանի։

Այս Երկրորդ Տպագրութիւնն եւս՝ յատուկ խնամով եղած է՝ ընտիր թղթի վրայ՝ Նրբաքանդակ պատկերներով զարդարեալ, և կը բովանդակէ 850 երեսներէ (իբր 200 երես աւելի քան զառաջին տպագրութիւնն,) գեղեցիկ եւ վայելուչ կազմով, առանց գնոյ յաւելման։

Պարզ Լաթակազմ	15 ղրշ.
Ոսկեզօծ »	22 »
Ոսկեզօծ Կաշեկազմ	30 »

Կը գտնուի ամեն Հայ Գրավաճառաց քով. իսկ կեդրոնատեղին է Զարդարեան Գրատունն, Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Թիւ 12. և Բերա Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Բանկալը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Ռուսիոյ և Պարսկաստանի սահմանագլխէն եկած լրոյ համեմատ, Փեթերսպուրկէ կը հեռագրուի անգլ. լրագրաց թէ ռուս սահմանապահներու և պարսիկ մաքսախոյններու միջեւ արիւնալի ընդհարումներ տեղի ունեցած են այն կողմեր, որովհետեւ Պարսիկները ժամանակէ մ'ի վեր բան գործ ըրեր են ապրանք փախցնել Կաւկասիոյ սահմանագլխին վրայ։

Նոյն աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Պարսկաստանի և Թուրքիոյ կառավարութեանց միջեւ բանակցութիւնք տեղի կ'ունենան, սահմանագլխոյ վրայ յելուզակաբարոյ ծանօթ տարերաց ասպատակութեանց վերջ տալու համար, որք երբեմն ծանր ընդհարումներու կը յանգին։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Չեռնակորեան կառավարութիւնն անցեալ շաբթու Սերպիոյ յանձնեց Վասիլի Փեդրովիչ անուն աւազակ մը։ Այս իրողութեան կարեւորութիւն կ'ընծայեն Վիեննայի լրագիրք, զի առաջին անգամն է որ Նիքոլա իշխան հաւանութիւն կուտայ ապաստանեալ սերպ մը սերպ կառավարութեան յանձնելու, թէև սերպ չարագործաց համար ապահով ապաստանարան մ'եղած է միշտ Սեւ Լերան հողը։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԸ

Տէյլի Քրօնիքլ կ'ըսէ թէ անգլ. երկու պաշտօնատարք որք վերջերս Սելանիկ գացեր էին, քննելու համար թէ այն Նաւահանգիստ Պրինտիզիի յաջորդ կրնա՞յ լինել իբրեւ մեկնակէտ Հնդկաստանի սուրհանդակին, տեղեկագրեր են անգլ. կառավարութեան թէ Սելանիկի ճամբայն նոյն առաւելու-

---

—)(71)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԵՒ ՇԱՄԲԱՅՆԵՐԷՆ

Երբ գրպանները պարպեց, գողօնը կարգի դրաւ։

Բայց, ամեն վայրկեան, դէպ ի Պերթին կը դառնար, և բրտօրէն կ'ըսէր, ակնարկը գամ քան զգամ աղետեալ.

—Խմեցէ՛ք։

Եւ աղջիկը եթէ չատ ուշանար, եթէ միայն վարանէր.

—Խմեցէ՛ք ըսի, օ՛ն, խմեցէ՛ք։

Եւ հայհոյելով կը նախատէր զնա։

Այն ատեն Պերթին կը հնազանդէր դողահար և անմիջապէս կերթար Շարլոյի քով կապաստանէր։

Պարուլի տարածած հարստութիւնն անտարբեր կը թողուր Շարլօն։

Անոնց վրայ չէր նայէր իսկ։

Կըսէր ինքնին թէ անոնց գողցուելուն օգնած էր։ Կըսէր ինքնին թէ այդ գիշերէն սկսեալ պարկեշտ մարդ մը չէր։ Եւ Պերթինի գաղտաբար իր վրայ նետած յուսահատ ակնարկէն՝ զոր սակայն կը նշմարէր, և որ լի էր խորին տխրութեամբ և անհուն գթութեամբ, կը զգար թէ մանկամարդ աղջիկն ալ միեւնոյն տխրաբեկ մտածութիւնը կ'ունենար։

Պերթին ա՛լ չպիտի սիրէր զինք. պիտի ստակար իրմէ. անշուշտ պիտի պատահէր այս։

Այժմ Պարուլ գողօնը կը հաշուէր։

Ոսկիներն՝ հինգ առ հինգ մէկ կողմ կը դնէր, Փրանքները՝ քսան առ քսան, սուերը՝ քսան առ քսան, պանքաթուղթերն ալ զատ։

Հուսկ ուրեմն, վերջին օղի մըն ալ կոնծելէն ետքը, ոտքի ելաւ դանդաչուն, հազիւ հաւասարակշռութիւնը պահելով։

—Կրո՛ղ, զօրավարին օղին... կաթի պէս կը խմուի։

Եւ թէեւ մէկը չի խօսեցաւ, ինք գոչեց.

—Լռութի՛ւն։ Հիմա պիտի ըսեմ ձեզի թէ այս գիշեր ի՛նչ վաստկեցանք աշխատելով, որովհետեւ գիտէք որ կ'աշխատինք, մինչդեռ ուրիշներ կը քնանան եւ կը գիրնան... Հոս, հինգ հատ հազար Փրանքնոց, երեք հատ հինգ հարիւր Փրանքնոց եւ ութը հատ հարիւր Փրանքնոց պանքաթուղթեր կան, ընդամենը եօթն հազար երեք հարիւր Փրանք թղթադրամ։ Ամենն աս չէ. հարիւր Փրանքնոց ոսկւոյ տասնըմէկ կոյտ և հարիւր ութսուն Փրանքի ալ մանրուկ կայ։ Համագումարը, պանքաթուղթերուն հետ, կընէ, ութն հազար ութն հարիւր ութսուն Փրանք։ Աստր ի՞նչ կըսես, Քրիքէ։

—Ի՞նչ ըսեմ, աղուոր բան է։

—Գալուդ չես ցաւիր հէ՞, ծերուկ։

—Ոչ, ըսաւ խեղճը, քանի որ որոշուած է թէ ապագային ետ պիտի դարձունենք այս ստակները մեր օգտին համար գործածելէ եւ ստակ շահելէ ետքը։

Պարուլ ուսերը ցնցեց։ Արհամարհոտ ժպիտ մը ունէր։

—Իսկ դո՞ւն, Շարլօ։

Շարլօ չպատասխանեց։ Զէր լսեր։

—Որովհետեւ գիտես Շարլօ թէ՝ ասոր մէջ մեզ պէս դուն ալ բաժին ունիս։ Դուն մեզի օգնեցիր։ Քու շնորհիւդ միայն մենք ապահով էինք, քանի որ գիտէինք թէ վտանգ մը պատահելուն պէս մեզ իմաց պիտի տայիր։

Այս խօսքերը բոցի ցայտերու պէս կ'իյնային Շարլոյի սրտին վրայ։ Այո, այո, հարկ չկար որ Պարուլ այդ բանը կրկնէր։ Շարլօ, ինք, շատ լաւ գիտէր մեղսակից ըլլալը։

—Հիմակ, շարունակեց Պարուլ, բաժնենք։

Եւ իր հաշիւներուն մէջ թաղուելու երեւոյթն առաւ։

Վայրկեան մը ետքը.

—Մեր կողոպուտն հաւասարապէս բաժնելն արդարացի չպիտի ըլլայ։ Այսպէս, Շարլօ մեզի շատ օգտակար ըլլալով հանդերձ, պէտք է խոստովանիլ թէ Քրիքէի չափ վարձատրուելու չէ... Քրիքէ ինծի ընկերացաւ... վտանգներէ անցաւ, իրաւ է թէ ուզեց գիս թողուլ, բայց պատիժն առաւ... ուրեմն Քրիքէի բաժինը Շարլոյինէն շատ պիտի ըլլայ։

Քրիքէ միջամտեց.

—Ես քու կարծիքէդ չեմ, Պարուլ... կուզեմ որ հաւասար բաժիններ առնենք... մենք գողնալ չ'ուզեցինք, քանի որ պարտինք ետ դարձունել։ Հետեւապէս...

—Դուն լռէ՛, Քրիքէ։

—Բայց...

—Լռէ՛, ապուշին մէկն ես դուն։

Քրիքէ, պապանձած, ալ բառ մը չըսաւ։ Կը վախնար որ Պարուլը կը նախատէ։

Պարուլ յարեց.

—Նոյնպէս, կը մտածեմ որ անարդար բան մը պիտի ըլլայ Քրիքէի հաւասար բաժին մը տալ ինծի։ Գործն ես գտայ, ես առաջնորդեցի ձեզի։ Վերջապէս ամեն բան ըրի։ Պէտք է ճանչնալ զայս։

—Այո, այո, կ'ըսէր Քրիքէ։ Այնպէս չէ՞, Շարլօ։

Բայց Շարլօ միշտ կը լռէր։

—Ուրեմն, յարեց Պարուլ, ահաւասիկ բաժանումը։ Երկու հարիւր Փրանք Քրիքէի կուտամ, հարիւր Փրանք Շարլոյի եւ մնացեալն ինծի վար կը դնեմ։ Կարծեմ թէ իրաւամբ չաշխեցայ զայն։

Մեծ շարժումով մը ամենն ալ ժողուըռտեց, քանի մը լուի առաւ զորս նետեց դէպի Քրիքէ եւ Շարլօ, եւ ոսկիներն ու պանքաթուղթերը գրպաններուն մէջ լեցուց։

Շարլօ՝ ոչ հասկցած, ոչ իսկ լսած ըլլալու երեւոյթ ունէր։

Իսկ Քրիքէ ո եւ է առարկութիւն չըրաւ։

Անշուշտ բաշխումը թերեւս քիչ մը անհաւասար կ'երեւէր իրեն, բայց գիտէր թէ Պարուլ դիտողութիւն ընդունող մարդ չէր։

Քսան Փրանքնոց տասն ոսկիներն իր բաճկոնին մէջ սահեցուց, և խօսք մը չարտասանեց։

Այն ատեն, Պարուլ, գոհ ըլլալով իր դատուէլէն և ստացած հաւանութենէն, նորէն գաւաթ մը օղի լեցուց։

Իր գլխէն վեր բարձրացուց զայն։

—Մեր ապագայ յաջողութեանց համար կը խմեմ։

Եւ ի մի ումպ կուլ տուաւ զայն։

Գինովութիւնը կը սաստկանար։

Քրիքէ գետինը կը տարածուէր և աչերը կը գոցէր, Շարլօ կ'երազէր, Պերթին, անոր առջեւ նստած, տխրութեամբ զայն կը դիտէր։

Պարուլ քնանալու վրայ չէր խորհեր։

Պերթինի մօտեցաւ, չարաշուք ժպտով մը պահ մը անոր երեսը նայեցաւ, յետոյ յանկարծ անոր մօտ նստաւ։

Բազուկովը մէջքէն գրկեց զայն և վզէն համբուրեց։

Պերթին ոտքի ելաւ և սրբելով այն տեղն ուր աւազակին շրթներն աղտեղած էին, սայլատան անդին ծայրը գնաց նստաւ։

Բայց Պարուլ՝ միշտ ժպտուն՝ անոր կը հետեւէր։

Շարլօ, ինքն ալ, յանկարծ ոտքի ելած էր։

—Պարո՛ւլ։

—Ի՞նչ է։

—Պերթինը հանգիստ ձգէ՛։

—Ուզածս պիտի ընեմ։ Հոս տեղ մեծը ես եմ։

—Դուն մեկուն տէրը չես և կարգիլեմ քեզի Պերթինի դպչիլ։

Պարուլ ուսերը թօթուեց։

—Նախ, ըսաւ, բացատրութիւն մը պիտի տամ Պերթինի։ Որովհետեւ այս գիշերուան այցելութեան բնաւ չի մասնակցեցաւ, բանի մը իրաւունք չունի... այնպէս չէ՞։

—Անիկա բա՛ն մը չի պահանջեր։ Պերթին պարկեշտ է, մեզի չի նմանիր։

—Լաւ, և մենք ալ գիտցուածաւ պարկեշտ չէ՞նք ըլլար։ Քրիքէ՛, դուն ըսէ սա ապուշին թէ զօրավարին տունէն միայն պէտք եղածն առինք, զոր անշուշտ ինք պիտի տար եթէ խնդրէինք։ Եւ որովհետեւ այնքան ապահով էինք այս մասին, խնդրելու նեղութիւնը չի կրեցինք...

—Շիտակ է, ըսաւ Քրիքէ որ չէր ուզեր հակառակ խօսիլ։

—Ըսէ իրեն ուրեմն որ եթէ միայն ձեռուընիս երկնցունէինք, երեք չորս հարիւր հազար Փրանքէ աւելի կրնայինք ձեռք անցունել։

—Ատ ալ շիտակ է։

—Եւ այս բաներէն ետքը կը պնդէ որ մենք պարկեշտ չենք։ Ահաւասիկ բացատրութիւնը զոր կը փափագիմ տալ Պերթինի։ Նորէն կ'ըսեմ, բանի մը իրաւունք չունի ան։ Մինակ, որովհետեւ կին է և գեղեցիկ, կը թուէ որ փափագ մը յայտնէ։ Ես զգայուն եմ գեղեցկութեան։ Բան մը չպիտի մերժեմ անոր։

(Շարունակելի)

Թիւնները չունի ամէն կէտերու վրայ, և թէ տեղի չկայ փոփոխում մ'ընելու։

ԵՐՐԵԱԿ ՆԻԶԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱ

Ռուս զօրաց ի Պեսարապիա համախմբումը կրկնապատիկ արդիւնք ունեցաւ։ Ռուսման կառավարութիւնն աւելի մօտեցաւ Երրեակ Նիզակակցութեան, այնպէս որ որոշած է պատերազմի ժամանակ գործակցիլ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ, կասեցնելու համար ռուս զօրաց փնջքը Ռումանիոյ մէջէն։ Ռումանիոյ արեւելեան սահմանաց վրայ Պրիալմն պելճ զօրավարին խորհրդով կառուցեալ ամրութիւնք անհնար կ'ընեն որ ռուս զօրքեր բռնի անցնին Ռումանիոյ մէջէն։ Ուստի, պատերազմի ժամանակ բաւ է որ Ռումանիա յայտարարէ թէ չէզոք միայ որոշած է, և Ռուսիա չի կրնար այն ճամբով յառաջ խաղալ և հիւսիսէն մտնել Պուլկարիա։

Բայց Ռումանիոյ և Երրեակ Նիզակակցութեան մերձեցմամբ յառաջ եկած ապահովութիւնը բաւ չի համարեր Պ. Սթամպուլով, որ Սոպրանյէի նոր նստաշրջանին մէջ պիտի խնդրէ 23 միլիոն ֆր.ի փոխ, արշաւանաց դէմ բացարձակապէս ապահով վիճակի մէջ դնելու համար իշխանապետութեան երկիրն։ Այս գումարի մէկ մասն արտաքին փոխառութեամբ պիտի հայթայթուի հաւանօրէն։ Պուլկար կառավարութեան յատակագիծն է ամրութեանց քառանկիւն շարք մը հանցնել՝ զօրեղապէս ամրացնելով Վառնա, Ռուսճուք, Սէմէնտրիա եւ Սիլիստրէ։ Այսպիսի ամրութեանց շարքի մը, — եթէ ուրիշ կողմէ ևս ինքնապաշտպանութեան միջոցներ զանց չառնուին, — Վիեննայի լրագիրք կարեւորութիւն կ'ընծայեն, իբրեւ արեւելեան խաղաղութեան պահպանման էական միջոցներ։

ՄԻԼԱՆ Ա. ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Կը հաստատուի թէ Միլան Ա. Փեթերսպուրկի Աւստրական Պանքայէն կնքած երկու միլիոն ֆր.ի փոխառութեան համար կալուածական երաշխաւորութիւն չէ ընծայած, իւր տրամադրութեան ներքեւ իբրեւ բացարձակ սեփականութիւն չունենալով մեծարժէք կալուած մը զոր կարենար երաշխաւորութիւն տալ։ Հետեւապէս, այն գումար փոխ տրուած է Սերպիոյ նախորդ թագաւորին՝ առանց իրական ապահովութեան, իբրեւ քաղաքական գործ մը, մասնաւոր պայմաններով։

ՌՈՒՍ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փեթերսպուրկի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ռուս դրամատերաց ընկերութիւն մը կը կազմուի, վաճառականութիւն ընելու համար Աֆղանստանի, Պուխարայի և Խիվայի հետ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Գերման լրագիրք ամենայն ուշադրութեամբ կը զբաղին Պ. Կիրսի տեսակցութեամբք Ումպերթօ թագաւորին և Պ. տի Ռուտինիի հետ։ Պ. Կիրսի կ'ընկերանար իւր նախկին խորհրդական և այժմ Հռոմի դեսպան Պ. Վլանկալի. Պ. տի Ռուտինի ալ այս տեսակցութեան առթիւ իւր քով կանչած էր ո՛չ միայն արտաքին գործոց խորհրդականն, այլ և Փարիզի և Վիեննայի իտալեան դեսպաններն։ Ուրեմն, տեսակցութիւնը լոկ քաղաքավարական չէր։

Գերման լրագիրք գործին բացատրութիւնը շատ պարզ կը գտնեն։ Պ. Կիրս փորձ մը կ'ընէ Իտալիան Երրեակ Նիզակակցութենէն անջատելու։ Ռուսիա վերջերս ինչ ինչ կողմեր ինչ ինչ խնդրոյ մէջ ձեռք բերած յաջողութեամբք քաջալերեալ, կ'ուզէ սահմանել թէ Իտալիա ճշդիւ ի՛նչ ընթացքի պիտի հետեւի եթէ Ռուսիա նոյն կողմեր չփոխէ իւր ընթացք։ Ռուսիա կը ջանայ՝ եթէ կարելի է՝ այս մասին իրեն նպաստաւոր դիրք մը տեսնել Իտալիոյ կողմէ։ Պ. Կիրս ալ անձնապէս կը փափաքէր Զարին մօտ իւր կացութիւնը զօրացնել, քաղաքական նոր յաջողութեամբք, և վերջ տալ այն կարծեաց թէ Պառոն Մօռէնհայմ կամ ուրիշ դիւանագէտ մը իրեն պիտի յաջորդէ։

Հանրածանօթ իշխան Ցոնտուքով Բորսաքով ըսած էր անգամ մը թէ Խազախները չատոնց կ'երեւէին Վիեննայի Փրաթէր զբօսավայրին մէջ, եթէ չլինէր Պ. Կիրսի վախկոտութիւնն և երկմտութիւնը։ Գերման լրագիրք կը տեսնեն թէ այն երկչոտ և վարանամիտ նախարար Փրոնշթատի դէպքերէն և Փամիրի և ուրիշ աւելի կարեւոր տեղերու փոքրիկ յաջողութիւններէն այնքան սիրտ առած է որ այժմ աւելի կարեւոր ձեռնարկ մը կ'ընէ, զԻտալիա Երրեակ Նիզակակցութենէն անջատել փորձելով։

ՊԵԼՃԻԱ

Պելճիա տակաւին ընդունած չէ պարտաւորիչ և անձնական զինուորագրութիւն, ինչպէս ի գործ կը դրուի Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Ռուսիոյ և ուրիշ զինուորական Տէրութեանց, Անգլիայէն զատ, որոյ օրինակին հետեւող եղած է Պելճիա յայտ մասին, իւր սահմաններն արտաքին յարձակմանց դէմ պաշտպանելու զգալով, իւր չէզոքութեան եւրոպեան Տէրութեանց կողմէ ճանչցուած լինելուն պատճառաւ։

Բայց որովհետեւ պարագայներ կրնան ծագիլ առաջիկայ մեծագոյն պատերազմաց մէջ ուր Պելճիոյ չէզոքութեան միտ չդնէ պատերազմիկներէն մին, կամ երկուքը միասին, Պելճիոյ թագաւորը, քանի մը պելճ զօրապետներու հետ, կը պնդէ օրինաց կարգ անցունել սա կանոն թէ ամէն արու և չափահաս Պելճ զինուորական ծառայութիւն կը պարտի։

Պրուսէլէ կը հեռագրուի թէ այս խնդրոյ վրայ վէճ մը ծագած է Լէոպոլտ Բ.ի և իւր նախարարութեան միջեւ։ Թագաւորը չէ ընդունած Խորհրդարանի բացման առթիւ արտասանելի գահաճառի ծրագիրը զոր Նախարարապետը մատուցած էր, զի այս ծրագրոյ մէջ չէ յիշատակուած զինուորական խնդիրը զոր Ն. Վեհափառութիւն կ'ուզէ Խորհրդարանին նկատողութեան ներկայացնել։ Թագաւորն, որ անձնապէս քանիցս խօսած է Խորհրդարանի կուսակցապետաց հետ՝ զանոնք համոզելու համար զինուորական անձնական ծառայութեան, այս անգամ մտադիր էր պաշտօնապէս խնդիրը ներկայացնել Խորհրդարանի խորհրդակցութեան և որոշման, բայց կաթոլիկ նախարարութիւնը կը հակառակի։ Վէճին ելքն հետաքրքրաշարժ պիտի լինի. զի ըստ Սահմանադրութեան, նախարարութիւնը կը կառավարէ կամ կը հրաժարի։ Բայց եթէ նախարարութիւնը միայ, թագաւորը բացման ճառ չպիտի արտասանէ եղեր։

Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ֆրանսայի պատուանշանաց տուրեւառի ծանօթ դատին նման դատ մը տեսնուեցաւ այս օրերս Պերլինի նախնական դատարանին առջեւ, որ իննամեայ բանտարկութեան դատապարտեց կայսեր քաղաքային պաշտօնարանին նախկին գլխաւոր Մանչ անուն «արքունեաց խորհրդականն», որ 10 հազար մարք իւրացուցեր է՝ կեղծ յոյս տալով ոմանց թէ պատուանշաններ և տիտղոսներ ձեռք բերելու համար կրնայ միջնորդել։ Իւր մեղսակից Արոն Մէյէր ալ քառամեայ բանտարկութեան դատապարտուեր է։ Տարազգործ Պ. Թոմաս շատ կը բաղձար «առեւտրական խորհրդականի» տիտղոսը ձեռք բերել։ Մէկու մը խորհրդով, կը դիմէ առ Պ. Արոն Մէյէր, որ իրեն խորհուրդ կուտայ 30,000 մարք յանձնել առ Պ. Մանչ, բարեգործական նպատակներու յատկացնելու, և նոյն պահարանին մէջ բացէն ալ 5000 մարք մատուցանել առ Պ. Մանչ անձնապէս։ Պ. Թոմաս սպասած տիտղոսը չստանալով, դրամն ետ ուզեց։ Պ. Մանչ անմիջապէս դարձուց 20,000 մարք Բրուսիոյ քոնսոլիտէով, հանդերձ տոկոսիւք։ Մնացեալ 10 հազար մարքը տրուած էր պալատական տիկնոջ մը որ մեռած է այնուհետեւ, ու անոր ձեռամբ բարեգործութեան յատկացուած էր։ Իսկ 5000 մարքն առած լինելը կ'ուրանար Պ. Մանչ. բայց դատարանը չհաւատաց։

* * *

Մարդակազմութեան և ախտաբանութեան երեւելի դասախօս և իւր գիտութեամբ մեծահամբաւ Փրոֆ. Վիրխովի 70 րդ տարեդարձը մեծաւ հանդիսիւ տօնուեցաւ հոկտ. 1|13 ին ի Պերլին։ Լրագրեր երկարօրէն գրեցին իւր վրայ, և ոմանք պատկերազարդ յաւելուածներով խօսեցան այն մեծ ծառայութեանց վրայ զորս այս գիտնական մատուցած է բանախօսական և բժշկական գիտութեանց։ Բայզէրհոֆի պանդոկին մեծ սրահին մէջ Պ. Վիրխով, իւր քով ունենալով իւր կին և զաւակներ, ընդունեց խնդակցութեան եկող անհամար գիտնական մարմնոց պատգամաւորութիւններն, առաջնորդութեամբ կրթական նախարարութեան, որոյ կողմէ Տքթ. Պարշ՝ գլխաւոր պաշտօնեաներէն մին՝ եկած էր։ Այս առթիւ զանազան մարմնոց կողմէ չքնաղագիրներ և պատուոյ տիտղոսներ իրեն մատուցուեցան, և ամէն լեզուներով իւր գովեստը լսուեցաւ։ Պերլինի Բժշկական Շաբաթաթերթն յատկապէս Վիրխովի նուիրեալ թերթ մը հրատարակելով, յիշատակեց նորա ծառայութիւնները բժշկական գիտութեան։ Երեկոյին ի պատիւ իրեն հացկերոյթ մը տրուեցաւ, յորում բանախօսեց արմատական կուսակցապետ Պ. Եւգէն Ռիխթէր։

Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Երէկ (կիւրակէ) իրիկուն փակեցաւ Մոսքուայի ֆրանսական ցուցահանդէսն, չքեղ հանդէսով մը որոյ հասոյթը կանխաւ յատկացեալ էր Ռուսիոյ սովամահ գաւառաց ժողովրդեան։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փէշթայի մէջ, ոստիկանութեան խորհրդական և նախկին երեսփոխան Պ. Մայթէնեի, որ պերճ դասուն մէջ հանրածանօթ անձնաւորութիւն մ'էր, ինքնասպան եղաւ հոկտ. 2|14 ի առտուն։ Դրամական դժուարութիւնք և ընտանեկան ամբաստանութեամբ մը դատի ենթարկուելու երկիւղը զինք յուսահատութեան մղեր են։ Խեղճը նախ իւր կոկորդը կտրեց, յետոյ ռեվոլվերի հարուած մ'ուղղեց իւր գլխուն։

ԻՇԽԱՆ-ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Պաւիերայի արքայազուններէն Քարլ-Թէոտոր իշխանն երեւելի ակնաբոյժ մ'է։ Քայզերսլաութէրնի մեքենագործի մը աչքին մէջ պողպատի կտոր մտած էր։ Հայտէլպերկի մէջ կատարուած գործողութիւն մը չէր յաջողած։ Մեքենագործը տարուեցաւ ի Թէկէրզէ, ուր իշխանին դեղկին մէջ ընդունուեցաւ, և մէկ քանի օրուան մէջ աչքերը բոլորովին աղէկցան։

ԱՆԳԼԻԱՅԷՆ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Հնդկաստանի սուրհանդակին նկատմամբ Թայմզ, այս առաւօտեան թղթաբերով առնուած թերթին մէջ, տարբեր տեղեկութիւն մը կուտայ քան ինչ որ ծանուցած ենք վերեւ, Տեյլի Թէլիկրէֆէն առնլով.

«Բանակցութիւնք կը շարունակին Պելկրատի և Լոնտոնի կառավարութեանց միջեւ, Հնդկաստանի սուրհանդակին Հունգարիայէն և Սերպիայէն անցքին նկատմամբ։ Այս բանակցութիւնք այնքան յառաջ տարուած են որ սուրհանդակը Սելանիկի ճամբով պիտի սկսի բանիլ Նոր տարիէն։ Սերպ կառավարութիւնը կը հաշուէ թէ Հնդկաստանի սուրհանդակին իւր երկրէն անցնելովը տարին կէս միլիոն ֆրանք պիտի շահի։ Մակեդոնիոյ մէջ ապահովութեան կարեւոր միջոցք ի գործ պիտի դրուին։ Պահապան զօրքէն զատ, որ միշտ պիտի հսկէ, պաշտօնեայք պիտի զինուին։ Այս յատակագծով, բովանդակ ճամբորդութեան տեւողութիւնն 36 ժամ պիտի պակսի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Տօքթ. Մանուկ պէյ Ազատեան եւ Տօքթ. Սիմոն էֆ. Սեդրոսեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր մատուցած են քառասուն երկու հայ բժշկաց կողմէ ստորագրեալ տեղեկագիրն ի մասին Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկական վիճակին։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Քաղաքական Ժողովին պիտի ներկայացնէ այդ տեղեկագիրն, որոյ պատճէնն աւասիկ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր

Ձեր Սրբազնութիւնը քաջ գիտէ որ՝ Ս. Փրկչեան Հաստատութիւնն հիմնեալ է ազգային անտէրունչ հիւանդներն և խելագարները դարմանելու, անկեալ ծերերը պատսպարելու և որբացեալ մանկտին խնամելու նպատակաւ։

Այս պատուական Հաստատութիւնը թէպէտև յարաժամ վայելած է Ազգին ընդհանրութեան համակրանքն և ձեռնտուութիւնը, բայց պարագայից բերմամբ գրեթէ երբեք չէ համապատասխանած արդեամբք՝ առ ինքն տարուած հոգածութեան։ Դեռ այսօր՝ ունենալով հանդերձ անզուգական Հոգաբարձութիւն մը՝ որ հաստատութեան չէնքն իսկ ի հիմանց վերականգնելու յաջողած է, մեր Ազգ. Հիւանդանոցն ցոյց չի տար այն ամէն բարիք և արդիւնք որ իրմէ կ'ակնկալուէին։ Պակասութիւններ կան որ՝ ամենուն յայտնի են՝ և պակասութիւններ որ՝ բժշկաց ևեթ ծանօթ են։ Չենք կամիր այս մասին մանրամասնութեանց մէջ մտնել, եւ եթէ զանազան թերութիւնք ի հրապարակ ելլելով յաչս օտարաց իսկ՝ Կոստանդնուպոլսոյ ազգային բժշկական մարմնոյն անտարբերութեան արատ բերելու առիթ չընծայէին, պիտի լռէինք թերևս ի սպառ՝ թողլով ժամանակին որ ամենայն ինչ ուղղէ առանց վրդովմեան տեղի տալու այն Պատուարժան անձանց՝ որ նոյն համակրելի Հաստատութեան խնամքն յանձն առած են և կ'աշխատին անձանձիր։

Բայց ժամանակը կանցնի եւ գործին վիճակը բարւոքման նշան ցոյց չտար։ Ուստի պարտաւորեցանք դիմել առ Ձեր Բարձր. Սրբազնութիւն խնդրելու համար որ՝ Ս. Փրկչեան Հաստատութիւնն իւր արժանավայել դրից վերածման համար մասնաւոր խնամք տանելու շնորհքն ընէք։

Առ այս, բաւ է ըստ մեզ

1. Ազգ. Սահմանադրութեան օրինաց համաձայն, Հոգաբարձութեան անդամակից կարգել երկու փորձառու բժիշկ։

2. Հաստատութեան բոլոր պաշտօնէից և ի մասնաւորի բժշկաց ընտրութեան և պաշտօնավարութեան նկատմամբ կանոններ սահմանել, ձեռնհաս մասնախմբի մը ձեռօք։

3. Այցելու բժշկաց խումբ մը որոշել, որ փոփոխակի կարգաւ և անորոշ ժամանակներ յայց ելլելով Հաստատութեան, սահմանեալ կանոնաց անթերի գործադրութեան հսկեն և իրենց դիտողութիւններն մասնաւոր տեղեկագրով ուղղեն Հոգաբարձութեան։

Եթէ Ձեր Սրբազնութիւնն բարեհաճի ի գործ դնել առաջին երկու պայմաններն, և մենք, դասս բժշկաց, կը խոստանամք երրորդին կատարման յանձնառու ըլլալ՝ այցելութեան պայմաններն նախապէս կանոնօք որոշելով և Ձեր Սրբազնութեան հաւանութեան ենթարկելով նախ քան գործադրութիւն։

Մնամք Ձերդ Սրբազնութեան
Ամենախոնարհ ծառայք

12|24 օգոստոս 1891
Կ. Պոլիս (Ստորագրութիւնք)

Տօքթ. Ազարեան, Ազատեան, Աճէմեան Տիգրան, Այվազեան, Արսլանեան Ստեփան, Արապեան Աղէքսանդր, Գաբամաճեան Տիգրան, Զարդարեան, Էլմասեան, Թաշճեան Գաբրիէլ, Թապագեան Յովհաննէս, Թիրապեան, Թորգոմեան Վահրամ, Իւթիւճեան Մանուէլ, Խորասանճեան, Կրճիկեան Անդրանիկ, Ճերրահեան, Ճէլալեան, Ճէվահիրճեան, Մանուէլեան Վահան, Յակոբեան, Նազարէթեան, Նալպանտեան, Նաքաշեան, Շահպազեան, Շէրպէթեան, Շիմշիրեան, Յովհաննէս, Չիլինկիրեան, Պապազեան, Պէկեան, Ռաֆայէլեան, Սեդրոսեան, Սեւեան, Սէրվիչէն, Սիմոնօֆ, Տատուր, Փաշաեան, Փէշտըմալճեան Տիգրան, Քաբամաճեան Քրիստոս, Օրմանեան, Օրմանեան Պետրոս։

Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան, Նորընտիր առաջնորդն Եգիպտոսի, երէկ առաւօտ պատարագ մատոյց ի Մայր Եկեղեցի և քարոզ խօսելով հաւատարմութեան ու սիրոյ վրայ, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց ժողովրդեան։

Ցաւարտ ժամերգութեանց, Թաղ. խորհրդարանին մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Ն. Գերապատուութեան։ Սեղանին ներկայ էին նաև Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ անդամք։

Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ յառաջիկայ չորեքշաբթի իր պաշտօնավայրն կ'ուղեւորի Խտիվիէի շոգենաւով։ Այս առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը գրած է առ Ամեն Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարքն Երուսաղեմի որպէս զի իր հայրական հոգածութիւնն ու օրհնութիւնն անպակաս ընէ Եգիպտոսի վիճակին վրայէն։

Շաբաթ օրն անակնկալ եղանակաւ համեստ բարերար մը ներկայացաւ ի Պատրիարքարան։ Քառասուն և հինգ տարեկան միջահասակ մարդ մը նամակ մը և ծրարիկ մը ի ձեռին Պատրիարքարան երթալով՝ զայն բարապանի մը կը յանձնէ Ս. Պատրիարք Հօր մատուցանելու համար։ Բարապանը կը տանի զայն մատուցանել Ն. Ամենապատուութեան, որ նամակը կարդալէ յետոյ կը հրամայէ իրեն ներկայացնել այդ անձն, սակայն երբ բարապանը դուրս կ'ելնէ նամակաբերը գտնելու, ոչ զոք կը գտնէ, որովհետեւ անծանօթն հեռացած էր։ Նամակը թուրքերէն գրուած էր և ո՛չ ստորագրութիւն կար և ո՛չ ալ թուական։ Նամակագիրը կ'ըսէր թէ չնչին գումար մը՝ չորս հարիւր ղրուշ՝ դրկած էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և կը խնդրէր ընդունիլ և բաժնել զայն հիւանդանոցին, եկեղեցւոյ և աղքատաց։ Այդ անծանօթ բարերար ի վերջոյ կը խնդրէր աղօթել իրեն համար։

Ս. Պատրիարք Հայրն իւր ձեռօք բաշխումն մը որոշեց Հիւանդանոցին ու աղքատաց և գործադրութիւնն յանձնեց իւր Փոխանորդին։

Երէկ կիւրակէ, մեծ շքով տեղի ունեցաւ Սամաթիոյ Ն. Վարդուհեան և Ս. Սահակեան վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսն, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին Գեր. Իզմիրլեան Սրբազան, Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան և այլ եկեղեցական կարգ, Կրթական Տեսուչ Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան և այլ հրաւիրեալ անձինք ու հոծ բազմութիւն մը։

Ժամը ճիշդ 7ին հանդէսն սկսաւ առ Օգոստ. Վեհապետ ձօնեալ մաղթանքով։ Վարժարանաց խնամակալութեան Ատենադպիր Ագթարեան էֆ. տեղեկագիրը կարդալէն վերջ՝ գողտրիկ երգոց և ընթացաւարտ օրիորդաց կողմէն արտասանուած ճառերու ընդմիջմամբ՝ վարժարանաց պատմութեան ուսուցիչ Դաւիթ էֆ. Խաչըկեան ընթերցաւ և բաշխեց երկսեռ ուսանողաց մրցանակները։

Հրաժեշտի ողջոյնէն վերջ՝ զոր արտասանեց Օր. Բերուզ Տիգրանեան՝ վարժարանաց խնամակալութեան Ատենապետ Յովհաննէս էֆ. Կրճիկեան ընթերցաւ առ ընթացաւարտ աշակերտուհիս գեղեցիկ յորդորական մը և շնորհակալութիւն յայտնելով նաեւ առ Մեծ. ուսուցիչս և առ Ազն. Օր. Մարի Սէմէրճեան, Ն. Վարդուհեան վարժարանին ժրաջան դաստիարակուհին, աղաչեց Ս. Նախագահին որ օրհնէ Սամաթիոյ վարժարանաց այս տարւոյ պտուղներն։

Այս առթիւ Կրթական Տեսուչ էֆէնտին գովելով վարժարանին ուսուցչական մարմնոյ տարած ջանքերն ու հոգածութիւն, Պատ. Թաղական Խորհրդոյ և վարժարանաց խնամակալութեան բուռն և արդիւնաւոր ճիգերն յայտնեց թէ վարժարանին 7 շրջանաւարտ օրիորդք ազգ. վարժարանաց ընտրելագոյններէն էին։

Իսկ ապա, Նախագահ Ս. Հայրն հաստատելով Կրթական Տեսուչ էֆէնտիին վկայութիւնքն ու օրհնելով՝ ի մասնաւորի Պատ. Թաղ. Խորհուրդն և խնամակալութիւնն ու ընդհ. դաստիարակուհի Օր. Մարի Սէմէրճեան, մաղթեց որ 7 շրջանաւարտ օրիորդք Սամաթիոյ պատուական թաղին ընտիր անդամներ լինին և զարդ հայ ընկերութեան, և ինքն իւր ձեռօք պսակեց ծաղկեփունջերով և վկայականներով եօթն շրջանաւարտ օրիորդներն, որք են

Բերուզ	Տիգրանեան
Արշալուհի	Ճէզվէճեան
Վերգինէ	Սամուէլեան
Ազաւնի	Աւետիսեան
Եպրոյ	Համբարձումեան
Իսկուհի	Նորիկեան
Գոհար	Սամուէլեան

Հանդէսն աւարտեցաւ ժամը 9½ին, Յետ աւարտման հանդիսին՝ Ս. Նախագահն և հրաւիրեալ մեծարգոյ տեարք մեծարուեցան Ն. Վարդուհեան վարժարանի փառաւոր սրահին մէջ, հոգածութեամբ Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ։

ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թիֆլիզէն հետեւեալն հաղորդուած է մեզ ի հրատարակութիւն.

Թիֆլիզի Հայոց Հրատարակչական ընկերութեան վարչութիւնը ցանկալով հրատարակել հանգուցեալ Յ. Պարոնեանի կենսագրութիւնը՝ այդ պատրաստողին վարձատրութիւն է խոստանում տպագրական թերթին 25 ռուբլի, եթէ միայն ընկերութեանս խմբագրական մասնաժողովից հաւանութիւն կը գտնի։

Վարչութեանս կարելի է դիմել այս հասցէով.

Տփխիս, Բարոնսկայեա փողոց, տուն Սահակեանի։

Գոհութեամբ կը կարդանք այս աւուր Պաշտօնական Լրագրին մէջ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան շնորհել Կովկասեան հայ մամլոյ մեծայարգ ներկայացուցիչներէն Պ. Աբգար Յովհաննէսեանի, տէր և տնօրէն Արձագանք շաբաթաթերթի։ Պ. Յովհաննէսեանց իւր թէ՛ ներկայ և թէ՛ նախորդ պարբերական հրատարակութիւններուն մէջ միշտ Օսմ. կայս. կառավարութեան նկատմամբ բարեացակամ ոգի մը ցոյց տալէ զատ, ամենալաւ յարաբերութիւններ ունեցած է Թիֆլիզի օսմ. ընդհ. հիւպատոսին հետ որուն արձակուրդով մեկնման առթիւ ինչպէս կը յիշուի, սեղան մը տուած էր ի պատիւ նորա։

Երեկի ռուսական սուրհանդակաւ առնուած Թիֆլիզի լրագրերէն կը քաղենք հետեւեալները.

Այս օրերս երկրորդ հարցը նորից հանդէս եկաւ Թիֆլիսի դատական պալատում։ Երեքշաբթի, սեպտեմբերի 24-ին, դատական պալատի քրէական բաժնում քննւում էր Շուշու գաւառապետ ռոտմիստր Դուբրովինի գործը, որ մեղադրւում էր մի աւազակի փախչելն ու յետոյ բռնուելը դատական իշխանութեանը չյայտնելուն համար։ Վկաներին հարցնելու ժամանակ Արժ. Գնունի քահանան՝ երկու հայ վկաների, որոնք գաւառապետի մօտ են ծառայում, կամեցաւ հայերէն հարցնել։ Նախագահ ֆոն Վենդրիխը թոյլ չտուեց այդ, ասելով, որ ռուսաց պետական ծառայութեան մէջ գտնուող անձերը պէտք է ուրիշ լեզուով հարցնուեն, բաց ի ռուսաց լեզուից։ Արժ. Գնունի քահանան պատասխանեց, որ ինքն իրաւունք չունի հայ վկաներին ուրիշ լեզուով հարցնելու, որովհետեւ հայոց հոգեւոր բարձր իշխանութիւնից հրամայուած է, որ հայ վկաները միմիայն հայոց լեզուով պէտք է հարցնուեն. ուստի հրաժարուեց հայ վկաներին ռուսերէն հարցնելուց։ Երկու վկաներին էլ հարցրեց ինքը նախագահը։

—Սեպտեմբերի 23ին, երկուշաբթի օր, ահագին բազմութեան ուղեկցութեամբ տեղափոխուեց իր սեփական տնից, Թիֆլիսի Սոլօլակ ասված թաղից, դէպի Վանքի մայր-եկեղեցին՝ հանգուցեալ Յովսէփ աւագ-քահանայ Օրբէլիի մարմինը։ Իսկ երեքշաբթի, 24 սեպտեմբերի, նոյնչափ մեծ բազմութեան ներկայութեամբ, տեղի ունեցաւ հանգուցեալի թաղումը Վանքի մայր-եկեղեցու գաւթում։

—Բագուից մեզ հաղորդում են, որ ներկայումս այնտեղ են և կոնցերտներ են տալիս Մադաթեան, Աֆրիկեան և Եղիազարեան հայ երգիչները։ Այդ առթիւ մեր թղթակիցն աւելացնում է, որ Պ. Փիլոյեանն, ինչպէս պատմում են, թէ՛ յիշեալ երգիչներին և թէ ուրիշ ուսանող և աւարտած հայ երգիչներին ու երգչուհիներին հրաւիրած է Թիֆլիսում հայ օպերայի խումբ կազմելու փորձ անելու համար։

—Մեզ գրում են Օդէսայից հետեւեալը. «Իշխան Իւմէրէտինսկու քաղաքից ոչ հեռու գտնւող կալուածքում այս օրերս գտնուել է մի մարմարեայ գերեզմանաքար, որի վրա հայերէն տառերով գրված է, որ այդ տապանը Թովմաս Այվազ Օղլուն է պատկանում։ Այդ քարի վրայ արձանագրված է Դաւիթ Սաղմոսը և փորագրված են երեք հատ մոմեր։ Քարի վրայ գրված է 1186 թիւը, ուրեմն 705 տարվայ գերեզմանաքար է։»

Ուղեւոր մը, որ այս ամառ Ռումանիա այցելած է, Պուքրէշէն հետեւեալը կը գրէ առ Արձագանք.

Հայք ունին այստեղ Ս. Հրեշտակապետաց անուան նուիրեալ եկեղեցի մը եւ անոր կից՝ երկսեռ մանկանց համար ալ Մեսրոպեան և Արարատեան անուն վարժարանի երկու շէնքեր. եկեղեցին կը բարձրանայ Պուքրէշի ամենէն նշանաւոր մեծ պողոտային (boulevard) վրայ. առաջին անգամ զայն տեսնող օտարական Հայը ռումանական եկեղեցի մը տեսնել կը կարծէ մինչեւ որ մէկը չըսէ թէ հայոց եկեղեցի է, որովհետեւ այն դրան վրայ ուսկից ժողովուրդը եկեղեցի կը մտնէ, գեղագրուած է Գաբրիէլ և Միքայէլ հրեշտակապետաց պատկերն ռումանական կամ լաւ եւս ասել յունական ճաշակով գծագրեալ և վրան ալ գրուած ռումաներէն լեզուաւ «Միխայէլ և Գաբրիէլ»։ Յետոյ երբ եկեղեցիէն ներս կը մտնէ օտարական Հայը, իրողութիւնը կը պարզուի. յոյն եկեղեցեաց ոճով երկու նստարաններ պատերուն կից, մէջտեղը պարապ. աւելին կայ, ազնիւ ընթերցող, որ գուցէ չհաւատաս. ժողովուրդը երբ կը պտտուի խաչակնքել, խեղճ օտարական Հայը արմանքէ զարմանք կ'անցնի տեսնելով արանց եւ կանանց ճիշդ յունական դրութեամբ խաչակնքելը. եթէ քահանային Ս. Գրոց ընթերցումն հայերէն լեզուաւ չլինէր՝ ամենայն ինչ կատարեալ կը լինէր։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սեբաստիոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Րաշիտ էֆէնտի, նախկին ընդհանուր դատախազ վերաքննիչ ատենին Ադանայի։

Հալէպի նահանգին Ճեպելը Սէմաթ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուսթաֆա Ֆեհմի էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Պէյթիւլֆագիհի։

Պրուսայի Ինէկէօլ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Միլքիյէ վարժարանին նախկին շրջանաւարտներէն Հիւսէյին Նազմի պէյ, որ ցարդ փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ ընդհանուր սպայակոյտի դիւանին քարտուղարներէն Թահիր պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ արքունի Փօղերանոցին հաշուակալ Մուզաֆֆէր պէյի։

Ականաւոր Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Շէյխ-իւլ-իսլամ Բարձր. Մեհմէտ Ճեմալէտտին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Դամասկոսի կրօնականներէն Մեհմէտ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր մէկ հեղինակութեան։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Էյմէ գաւառակին գայմագամ Շիւքրի էֆէնտիի, 63 նախնական վարժարաններ կառուցանել տալուն համար։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Գանտիայի նաւահանգստի վերատեսուչ Հասան Թահսին էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ի Թիֆլիս հրատարակեալ հայերէն Արձագանք լրագրոյն արտօնատիրոջ՝ կայս. կառավարութեան բարեացակամ ըլլալուն համար։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն շաբաթ օրն, և Բարձր. Սպարապետը, Ծովային գործոց Վսեմ. Նախարարն ու Թնդանօթարանի վերատեսուչ Վսեմ. Ջէքի փաշա երէկ կայս. պալատ գնացին եւ առին Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ ներքին գործոց ու Հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով։

—Քաղաքապետ Րըզվան փաշա նախընթաց օր Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Գերմանական և պարսկական դեսպանք շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ԵԷՄԷՆ

Թիւրքէ մասնաւոր հեռագրէ մը առնելով կը ծանուցանէ թէ Եեմէնի ամեն կողմն հանդարտութիւն կը տիրէ և այն Աշիրէթներն ու ցեղերն, որք ապստամբած էին, խումբ խումբ տեղական կառավարութեան դիմելով հնազանդութիւն կը յայտնեն։

ԲԱՂԷՇԻ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Բաղէշի նոր կուսակալ Թահսին փաշա շաբաթ օր իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ աւստրիական շոգենաւով։

Թահսին փաշա մեկնելէ առաջ կայս. պալատ երթալով, իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։ Ն. Վսեմութիւն յետոյ Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ Եպարքոսին ու Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին ներկայանալով, իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ՄԻԼՔԻՅԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. անձնական Գանձուն նախարար Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի Փորթուգալ իւր զբաղմանց պատճառաւ առ այժմ չկարենալով շարունակել Միլքիյէ վարժարանին մէջ ելմտական գիտութեանց դասախօսութիւնը, Ն. Վսեմութեան տեղ՝ Կրթական Նախարարութեան քննիչ ժողովին անդամ Բաքըր պէյ փոխանորդաբար պիտի կատարէ այդ դասախօսութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Յունաց Պատրիարքարանի փոխանորդն՝ ընկերակցութեամբ իւր քարտուղարին՝ հինգշաբթի օրը ֆրանսական դեսպանատունն երթալով, ի գիմաց Պատրիարքական Տեղապահին շնորհաւորեց զՊ. Բանպօն՝ Կ. Պոլսոյ դեսպանութեան կոչուելուն առթիւ. Դեսպանն յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն մ'ըրաւ յոյն եկեղեցականաց և խնդրեց անոնցմէ՝ իւր շնորհակալութիւններն յայտնել Գեր. Տեղապահին.

—Պ. Բանպօն՝ ընկերակցութեամբ դեսպանատան խորհրդական Լօժիէ-Վիլլար կոմսին՝ շաբաթ օրը Թագսիմի ֆրանսական հիւանդանոցը այցելեց.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, հոկտեմբեր 3ին ու 4ին Հալէպի մէջ հնտախտէ որ եւ է դէպք չէ պատահած. Մէտինէէն եկած հեռագիր մը եւս կը ծանուցանէ թէ սեպտեմբեր 8էն մինչեւ 21, այդ քաղաքին մէջ հնտախտի դէպք պատահած չէ.

Սուրիոյ կուսակալութենէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հոկտեմբեր 3ին Դամասկոսի մէջ քսան երեք հոգի հնտախտէ բռնուելով, ասոնցմէ հինգն և առաջուան բռնուածներէ չորս հոգի մեռեր են. Հոկտեմբեր 4ին եւս երեսուն եւ չորս հոգի հնտախտէ բռնուելով, ասոնցմէ տասն եւ մէկն ու առաջուան բռնուածներէ տասներկուքը մեռած են.

Սեպտեմբեր 29էն մինչեւ հոկտեմբեր 3, Հոմէյտաի մէջ հնտախտէ տասնեւ եօթը մահեր պատահեր են.

Լիբանանէ և Իսկէնտէրունէ եկած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ այդ տեղերու մէջ հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է.

—Բ. Դուռն հրամայած է Դամասկոսի տեղական կառավարութեան փակել կառավարական վարժարանները հնտախտին պատճառաւ.

ՈՃԻՐ ԹԷ ԱՐԿԱԾ

Պ. Սավալանի մահուան առթիւ կասկածներ յայտնուեցան թէ իւր եղերական վախճան ոճրի մը արդիւնք եղած ըլլայ. Սակայն Թիւրքի Մաքրիգիւղի թղթակիցը կ'ըսէ թէ դիպուածի մը արդիւնք էր այդ մահ, որովհետեւ ոստիկանութեան պաշտօնէից ժամանելուն Պ. Սավալան արդէն մեռած է եղեր և հետեւաբար չեն կըրցած լսել անոր յայտարարութիւնը. Պ. Սավալան Այսթէֆանօս փոխադրուելուն ըսուեր է նմա թէ ոստիկանք եկած են իւր յայտարարութիւնը լսելու, բայց Պ. Սավալան պատասխաներ է. «Ի՛նչ հարկ կայ զիս տեսնել, դիպուածով պատահած դէպքի մը համար». Տեղւոյն գայմագամ Մահմուտ պէյ, ընդհանուր դատախազին ու ոստիկանութեան պաշտօնէի մը հետ աղարակն երթալով՝ մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարած և հաստատած է թէ պահապան Տիմիթրիի մէջքը գըտնուած չուֆթէ կոչուած ատրճանակն յանկարծ կրակ առեր է Տիմիթրիի՝ ցորեն չափելու համար ըրած շարժումէն և կամ ուրիշ պատճառաւ մը. Քննութեանց տեղեկագիրն ըստ այսմ պատրաստուելով մատուցուեր է ձեռնհաս դատարանին. Քննութեանց մէջ բնաւ պարագայ մը նկատուած չէ ցոյց տալու թէ հանգուցեալը ոճրի մը զոհ գնացած ըլլայ. Տիմիթրի, տեսնելով իւր տիրոջ վիրաւորուելէ յետոյ մէկ քանի քայլ յառաջանալն ու ինկնալն, ատրճանակը գետին նետելով իւր տիրոջը վրայ ինկեր և լալագին ըսեր է. «Ա՛հ, իմ բարերարս, երկուքս ալ ընտանիքի տէր ենք. դու ալ լմնցար, ես ալ». Այս տեսարանը տեսնողներ և այս խօսքերը լսողներ կան եղեր. Պ. Սավալան հազիւ երկու ժամ ապրեր է.

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ՀԻՐՇ

Պարոն տը Հիրշ՝ կայս. կառավարութեան և երկաթուղեաց ընկերութեան միջեւ կեցած հաշուական անհամաձայնութիւնը 3,000,000 ֆրանք գումարի մը որոշմամբ հարթուելէն յոյժ գոհ մնացած ըլլալով, բազմաթիւ նպաստներ պիտի բաշխէ մայրաքաղաքիս աղքատաց.

Ասկից զատ, կըսուի թէ 40,000,000 ֆր. փոխառութեան վերաբերեալ ան համաձայնութիւնն ալ գոհացուցիչ արդեան մը յանգեցնելու ջանքեր կըլլան.

ՍԵՐԷԶԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ

Ցունաց Սինոդն հրամայած է Սերէզի մետրապոլտին որ Բրոտրոմի վանքը երթայ մինչեւ որ այս վերջնոյն եւ իր թեմականաց միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը հարթուի. Մետրապոլիտը դժուարութիւններ յարուցեր է և թոյլտուութիւն խնդրեր է Կ. Պոլիս գալու. Պատրիարքական Տեղապահն գրով հաղորդեր է նմա թէ նոր Պատրիարքի ընտրութեան պատճառաւ այժմ իր խնդիրքն անընդունելի է, և հրամայեր է նմա յիշեալ վանքն երթալ, ուր պարտի մնալ ցնոր տնօրինութիւն.

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի, ծովային առեւտրական դատարանը սեպտեմբեր 16էն սնանկացեալ հռչակած է փայտի և ածուխի վաճառական Մաքսուտ Իւթիւճեանը՝ հաստատեալ ի Բերա Թէփէ Պաշը.

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դ. զօրաբանակին հրամանատար Զէքի փաշա, որ Պայազիտ կը գտնուէր, Վանայ Հէքքեարի գաւառը գնացեր և հոն ձեռնարկեր է Համիտիյէ հեծելագունդերու կազմակերպութեան.

—Քարբերդի կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Արաբկիրու գայմագամին, հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ՝ Էգին գիւղախումբին Թաֆթի գիւղացի Սալիհ Ջավուշի ու ընկերներուն դէմ չորս զինեալ անձինք ելնելով, զանոնք վիրաւորեր և քառասուն ոսկինին ու մէկ ժամացոյցնին յափշտակեր են, թէ հաստատուելով որ յարձակողք հայեր են, որք հուզկահարութեան համարձակած են, երեքը ձերբակալուելով դատարանին յանձնուեր և կողոպտեալ դրամէն ու գոյքէն մէկ մասն ետ առնուեր են և թէ միւսն ալ փնտռուելու վրայ է. Ներքին գործոց Նախարարութիւնը հեռագրաւ հրամայած է նոյն կուսակալութեան այդ փախստականն եւս ձերբակալել.

—Կարնոյ կուսակալ Հասան Խայրի փաշա, որ Բաբերդ կը գտնուի, ձեռնարկած է գաւառակին հին հաշուոց քննութեան ինչպէս նաեւ այլ քննութեանց.

—Ամասիոյ Շամլար թաղին մէջ մարզուանցի Ղազար անուն դրամանենգ մը ձերբակալուած է, որուն տունէն կեղծ դրամներ ու գործիներ գըտնուելով, գրաւուեր են և քննութիւնք կը կատարուին.

—Էնիւլէ Շուէյէի մէջ կը կարդանք թէ պարսիկ ուղտապաններ Օվա գաւառակին մէջ հսկող ոստիկան-զինուորաց տեղակալին դիմելով, իմաց տուեր են թէ նոյն գաւառակի ծինս կամուրջին առջեւ մաս մը հեծեալ քիւրտեր իրենց վրայ յարձակելով գոյքեր կողոպտած ու փախած են. Տեղակալն՝ ոստիկան-զինուորներով ու զինուորներով սկսեր է հալածել այդ քիւրտերն, սակայն չէ կըցեր գտնել եւ իմանալով որ Կարինէն ղրկուած ոստիկան զինուորք եւս չեն կրցած տակաւին զանոնք ձերբակալել, տեղական հեծեալ զօրքերով սկսեր է հետազօտութեանց. Լսուելով որ այդ քիւրտեր Բաղէշի կինճ գաւառէն են, որոշուեր է որ եթէ այդ զրոյց հաստատուի գրուի Բաղէշի կուսակալութեան, որ այն կողմէն եւս զօրքեր ղրկուին երկու կողմէն խուզարկելու համար կասկածելի վայրերը.

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՔ

Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան դիմեր է պայմանագրին ինչ ինչ յօդուածոց փոփոխութիւնը խնդրելու համար.

—Աքքիա-Դամասկոսի երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Բիլինկ ծանուցած է Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան թէ ընկերութիւնը կազմեր է և միանգամայն մատուցած է Ներքին կանոնագրութեան ծրագիրը զոր Նախարարութեան ժողովն ընդունելի գտնեց յետ ինչ ինչ փոփոխութեանց.

Այս մենաշնորհ կը պարունակէ գլխաւոր գիծ մը և երեք ճիւղեր՝ ընդ ամէնը 270 քիլոմեթր երկայնութեամբ. Գլխաւոր գիծն, 185 քիլոմեթր երկայնութեամբ, Դամասկոսն Աքքայի կը միացնէ, ըստ կարելւոյն հետեւելով գտնուող ճամբուն ուղղութեանը. Ճիւղերէ մին՝ 15 քիլոմեթր երկայնութեամբ՝ կը հասնի Հայֆա, ուրիշ մը, Նավա, Հօրանի սահմանին վրայ, 4 քիլոմեթր. Երրորդը, Հասպիյա, ի Ճեպէլիւշշէյխ. Այս ձեռնարկին ծախքն է մօտաւորապէս մէկ ու կէս միլիոն անգլ. ոսկի, որուն առնուազն կէսը իբր վարձք պիտի բաշխուի գաւառին գործաւոր դասուն.

—Պէյրութ-Դամասկոսի թրամվայի նորակազմ ընկերութիւնն, որոյ մենաշնորհը Հասան Պէյհում էֆէնտիի շնորհուած է, մէկ միլիոն ֆրանքի դրամագլուխ մը գտած է և Նաֆիյէն ընդունած է սորա ներքին կանոնագրութիւնը.

—Ծանուցինք արդէն թէ Նաֆիյէի ժողովը ընդունած էր ֆրանսական դեսպանատան նախկին առաջին թարգման Պ. տը Լօնժըվիլի առաջարկն՝ ի Կ. Պոլիս Նաւային նորոգութեանց համար գործարան մը հաստատելու. Կ'իմանանք թէ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը Բ. Դրան մատուցեր է պայմանագիրը.

—Նաֆիյէի ժողովը կը քննէ այժմ այն առաջարկը զոր Պանտըրմա-Բօնեայի երկաթուղւոյ արտօնատէր Պ. Նակէլմաքէրս վերստին մատոյց Բասապայի երկաթուղին գնելու համար.

—Տրէյֆուս դրամատան պետ Պ. Նաթան Տրէյֆուս մէկ քանի օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի կարգադրելու համար Մէանտր գետի արտօնութիւնն որ շնորհուած է իրեն և Սամանճեան էֆէնտիի. Այս մենաշնորհին վերաբերեալ ամեն պաշտօնական ձեւակերպութիւնք կատարուած ըլլալով Օսմ. կայս. Պանքան տեղեկագրած է ձեռնհաս Նախարարութեան թէ երաշխաւորութեան գործողութիւնը կատարուած է Պ. Տրէյֆուսի ժամանումէն առաջ. Սամանճեան էֆէնտի, աջակցութեամբ Տրէյֆուս դրամատան, կրցած է դժուարութիւններն հարթել և ձեռնարկին յաջողութիւնը երաշխաւորել.

—Պէշճիաչի դրամատեարց խումբ մը Իզմիրի ջուրերուն մենաշնորհը խնդրած է կայս. կառավարութենէն.

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Անցեալ չարթու Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցն երկու արկածներ անցուց. Ցերեկ ատեն ծխնելոյզը բըռընկելով, թէեւ անմիջական օգնութեանց շնորհիւ մարեցաւ, այլ բաւական վնասուեցաւ. Ցայորդ գիշերն ալ գողեր մտան, այլ ժամանակին իմացուելով՝ աղմուկ յարուցին, և գողերը խոյս տուին.

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ

Անցեալ 1306 ելմտական տարւոյն մայրաքաղաքիս մէջ 43,000 մեծ ու փոքր շէնքեր ի նորոյ շինուած, 20,000 շէնքեր նորոգուած, 4350 շէնքեր այրած ու 12,150 շէնքեր փլցուած են. Շինութեանց ու նորոգութեանց ընդհանուր գումարն է 63,000, իսկ այրածներու ու փլցուածներունը՝ 16,500, որով շինութիւնք ու նորոգութիւնք առաւելութիւն մը ունեցած են.

Բժշկական վարժարանի արտաքին հիւանդութեանց ուսուցիչ գնդապետ Տք. Նաիմ պէյ ուրբաթ գիշեր յանկարծամահ եղաւ. Ցուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուելով, մարմինն ամփոփուեցաւ Էտիրնէ Գափուի գերեզմանատունը. Նաիմ պէյ, ինչպէս կը յիշուի, Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտիի հետ անցեալ տարի Պերլին գնացած էր Տօքթ. Քօխի գիւտըն ուսումնասիրելու համար.

—Պարսկական դեսպանատան մէջ ի մօտոյ ընդունելութիւն մը պիտի կատարուի, որուն համար այժմէն պատրաստութիւնք կը տեսնուին.

—Երէկ ժամ 9ին Արնավուտքէօյի հոսանքին մէջ նաւակ մը շրջեցաւ նոյն պահուն անցնող շոգենաւի մը յարուցած ալիքներէն. Մակոյկին մէջ գտնուողները թէեւ ծովն ինկան, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցան.

—Ոստիկանութիւնը Միխալ անուն դրամանենգ մը ձերբակալեր և գրաւեր է անոր պատրաստած կեղծ դրամները. Միխալ իւր ոճիրը խոստովանելով ըսած է թէ երկար տարիներէ ի վեր կեղծ Մէճիտիյէներ ու կեղծ քառորդներ կը պատրաստէր.

—Սեբաստիոյ կեդրոնին տասանորդական տուրքն այս տարի 143.000 ղրշ. առաւելութեամբ վարձակալութեան տըրուած է, Հաֆիզ գաւառակինը՝ 71.564, Գօչկէրիինը՝ 187.392 և Եըլտըզէլիինը նոյնպէս 82.000 ղրշ.ի առաւելութեամբ, բաղդատմամբ նախորդ տարիներու.

—Պետական Խորհրդոյ Նախնական ատեանը՝ երեք ոսկւոյ տուգանաց և երեք ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Ղալաթիոյ նամակատան պաշտօնեայներէն Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտին, որ ամբաստանուած էր թէ յանձնարարեալ նամակները բանալով մէջը գտնուած դրամներն առած է.

—Երէկ ժամ 9ին, Ֆրանսական դեսպանատան շոգեմակոյկը Նէնիգիւղի առջեւէն անցած պահուն բռնկեցաւ, սակայն ամեն ջանք ըլլալով հրդեհին առաջքն առնուեցաւ. Շոգեմակոյկին մէջ գտնուող դեսպանական տիկնայք նաւակով ցամաք ելան.

—Կայսերու վարժարանին մէջ նուագածութեան դաս մը հաստատուած եւ դասախօսութիւնը յանձնուած է Նէչէթ էֆէնտի անուն անձի մը.

—Գասըմ Փաշա բնակող Եորկի անուն մուշտակագործ մը, որ մտային խանգարում մը ունէր, երէկ իւր կինը վիրաւորեց զմէլի հարուած մը տալով փորին և յետոյ ինքզինքն ևս վիրաւորեց. Ոստիկանք հասնելով երկուքն ալ հիւանդանոց փոխադրեցին.

—Սեբաստիոյ Տարէնտէ գաւառակին Եէնիքէօյ գիւղին շրջակայից մէջ տակաւին կ'ապրի եղեր հարիւր յիսուն երկու տարեկան Մուսթաֆա Պապա անուն մարդ մը որ առաջին Սուլթան Համիտ կայսեր օրով ծներ է. Այս բազմամեայ ծերունին այժմ ինսուն տարեկան աղջիկ մ'ունի եղեր. Մուսթաֆա Պապա տակաւին քաջառողջ է եղեր և կրնայ մէկ ժամու ճամբայ հետիոտն երթեւեկել.

—Օրթագիւղի և Գուրուչէշմէի մէջ յատուկ պաշտօնէից ձեռամբ 59 տղայք պատուաստուած է.

—Գասըմփաշայի նաւամատոյցին առջեւէն վեց ամսուան տղու մը դիակը գտնուած ըլլալով, ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկած է.

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հեռագրած է Գասթամունիի կուսակալութեան թէ Մանոլի Քարրաթաքի, որ Կրէտէի զինուորական ատենին վճռով Սինոպ աքսորեալներէ մին է, կայսերական ներման արժանացած է. Այս հեռագրոյն վրայ Մանոլի ազատ արձակուած է.

—Առողջապահական քննիչք տեղեկանալով որ ի Բերա Տօյմա Տէրէսի, հնոտած միսերէ երշիկ կը պատրաստուի, զայնս գրաւած և ծովը նետել տուած է.

—Զմիւռնիոյ Խուտթ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Սէօքէի մէջ Մուսթաֆա անուն բեռնակիր մը 450 օխա կշռող դրամարկղ մը ինքնիրեն կռնակն առնլով, երեսուն ոտք սանդուղէ մը վար իջեր և հարիւր ոտք հեռուն գտնուած երկրագործական դրամատունը տարեր է.

—Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուցած է Ոճրադատ ատենի մէկ որոշումն որով Անտոն, Գրիգոր և Հայկ անուն անձինք երեքական տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած են. Ասոնք Եուսուֆեան խանին մէջ Պէշիրեան Ակետիս էֆէնտիի սենեկէն գողութիւն մը կատարած էին.

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
Ֆրաթէլլի Կօլտէնպէրկ

Պատրաստ հանդերձեղինաց հռչակաւոր վաճառատունն, ՖՐԱԹԷԼԼԻ ԿՕԼՏԷՆՊԷՐԿ յառաջիկայ նոյեմբեր 1ին պիտի բանայ իւր գլխաւոր մէկ ճիւղն ի Ղալաթիա, Գարաքէօյի կամուրջին գլուխը, թիւ 28 շէնքին մէջ. Այդ նոր վաճառատուն մեծամեծ դիւրութիւններ կընծայէ հասարակութեան՝ ոչ միայն դիւրամատչելի կեդրոն մը հաստատած ըլլալուն պատճառաւ, այլեւ իւր հանդերձեղինաց պէսպիսութեամբ և գնոց արտասովոր աժանութեամբ.

Ֆրաթէլլի Կօլտէնպէրկ վաճառատան հանդերձեղէնք պատրաստուած են եղանակին նորաձեւութեանց համաձայն, եւ ընտրելագոյն կերպասներով ֆրանսական պէլճիքական, աւստրիական, անգլիական եւ այլ գործարանաց. Ցոյժ վայելչաձեւ, ամուր եւ աժանագին այդ հանդերձեղէնք, որք մեծաքանակ հասած են Եւրոպայէն, պիտի կրնան դէմ դնել համանման վաճառատանց ամեն մրցման. Այցելութիւն մը բաւական պիտի ըլլայ հաստատել զայս.

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ
Ի ՀԱՎԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 17 հոկտ.— Կը հաւաստեն թէ փէօթըր Նիքօլայեւիչ մեծ-դուքսին հիւանդութիւնն յոյժ ծանրացեր է. (Մեծ-դուքսը ծնած է 1864ին եւ ամուսնացած է Գարատաղի Միլիցա իշխանուհւոյն հետ.

—Լրագիրք կը հաստատեն ռուսական նոր փոխառութեան փայլուն արդիւնքն ի Ռուսիա և յօտար երկիրս, յայտնելով թէ Փեթերսպուրկի մէջ, հակառակ սաստիկ մեծ նուազութեան, ամբողջ փոխառութեան գրեթէ մէկ քառորդն ստորագրուած էր.

ԱԹԷՆՔ, 17.—Սուրիայէն եկող նաւերուն վրայ տասնմէկօրեայ քարանթինա դրուեցաւ, զոր պիտի կրեն Տելոս կղզւոյն մէջ.

ՀՌՈՄ, 17.— Պ. Պոնկի հրաժարեցաւ խաղաղութեան համաժողովին համար կազմուած Իտալիոյ խորհրդարանական մասնախմբին նախագահութենէն. Մասնախումբն ընդունեց հրաժարականն և ըստ կարի շուտ պիտի ձեռնարկէ նախագահի մը ընտրութեան.

ԼՈՆՏՈՆ, 17.—Կանխահաս է այն զըրոյց թէ Փամիրներու խնդիրը պիտի կարգադրուի սահմանագիծ յանձնաժողովի մը կողմէ. այս մասին առաջարկ մը տակաւին չէ եղած.

ՎԻԷՆՆԱ, 17.—Լրագրաց այն լուրին հակառակ թէ ռուս դեսպան իշխան Լոպանով Զարին խնդակցական մի նամակն յանձներ է Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր, վաւերական աղբիւր կը հաստատէ թէ իշխան Լոպանով տակաւին իր արձակուրդէն չէ դարձեր ի Վիէննա.

—Երեսփ. ժողովն 31ի դէմ 173 ձայնիւ, հետեւապէս երկու երրորդի անըհրաժեշտ մեծամասնութեամբ, ընդունեց ելմտացոյցի յանձնաժողովին առաջարկն որով ելմտացոյցի վիճարանութիւնը կը կարճուի.

—Ի Քրէմս, ռազմիրայից գնդի մը ռազմափորձերու առթիւ, առաջին անգամ ըլլալով պայթուցիկ նիւթ մը գործածուեցաւ, որ լաւագոյն արդիւնքներ տուաւ մանաւանդ երկաթը խորտակելու մասին.

ՊՐՈՒՍԷԼ, 17,— Կը հաւաստեն թէ պատերազմական նախարարն Երեսփ. Ժողովին մէջ 50000 ֆրանքի վարկ մը պիտի ուզէ՝ նոր հրացանով ռազմափորձերու համար քաղաքային զօրաց երեք կարգերն ի զէն կոչելու, ընդամէնը 33.000 զինուորք.

ՊԷՐՆ, 16,—Արտաքին գործոց Նախարարութեան հրամանաւ Թիչինոյի գաւառին մէջ կատարուած քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ անհիմն են այն զըրոյցք թէ Իտալիոյ Ալպեան որսորդ կոչուած զօրքերը սահմանագլխոյ բռնաբարութիւններ գործեր են.

ՊՈՒԷՆՈՍ-ԱՅՐԷՍ, 16,— Զօրավար Միթրէ նախագահի ընտրելութենէն հրաժարեցաւ.

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 հոկտ.— Իռլանտայի վարչապետ Պ. Արթուր Պալֆուր, քեռորդի Լորտ Սալզպըրիի, գանձարանի առաջին Լորտ անուանեցաւ և վարիչ Երեսփ. Ժողովոյ, հանգուցեալ Պ. Սմիթի տեղ.

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 18.—Կովկասիոյ մէջ կարծեցեալ սովի և թշուառութեան վրայ շրջած լուրերն անհիմն են. Կովկասիոյ բովանդակ երկրին մէջ հունձքն յաջող եղած է. Ամեն տարի Բաքուի մէջ ճարակած ջերմն այս տարի չի ծագեցաւ. Նախարարաց մասնախումբը սովահար ժողովրդեան պէտք եղած գումարը 183 միլիոն ռուբլի կը հաշուէ.

ՎԻԷՆՆԱ, 18.—Այսօր տեղի ունեցաւ պատմագիտական հնութեանց թանգարանին հանդիսաւոր բացումը ի ներկայութեան Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր, արքիդուքսերուն, նախարարաց և դեսպանաց.

—Կայսրը պատերազմական նախարար Պարոն տը Պաւէրի ուղղեց շնորհալից նամակ մը, բանակին մէջ մտնելուն յիսներորդ տարեդարձին առթիւ, վերանորոգելով իւր ջերմ շնորհակալութիւնն եւ գոհունակութիւնն անոր ընտիր ծառայութեանց համար թէ՛ խաղաղութեան և թէ պատերազմի ժամանակ.

Քարանթինայի ենթարկուած ըլլալով Սուրիոյ բոլոր նաւահանգիստները, Լոյտի շոգենաւք պիտի հանդիպին Եաֆա Հայֆա և Պէյրութ.

ՓԱՐԻԶ, 18.— Նախարարաց խորհըրդին մէջ, Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Իվ Կիյօ ծանոյց թէ օտար գինիներու փոխադրութեան համար սակագինը պիտի նորոգէ. Հարաւային նահանգին երեսփոխաններն ու ծերակոյտի անդամներն յուղուած էին լսելով թէ Պ. Իվ մըտադիր է նորոգել այս սակագինը մինչեւ 1892 փետրուար 1 սպանիական գինիներուն համար.

—Պ. Ժիւլ Ֆերրի հրաժարականն ետ առաւ ծերակոյտի մաքսային յանձնաժողովին նախագահութենէն.— Ռուսական փոխառութեան յաջողութեան հետեւանօք Հոսքիէ դրամատունը Սէնի քաղաքապետութեան ղրկեց 10.000 ֆրանք Փարիզի աղքատաց համար.

—Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ գըտնուող Ռիօմանի խնդրոյն իրաւարարութեան ենթարկուելուն լուրը ճիշտ է.

ՀՌՈՄ, 18.—Սթեֆանի գործակալութիւնը կը հերքէ այն լուր թէ Երրեակ Նիզակակցութեան դաշնագիրն հաղորդուեր է Պ. Կրիսփի.— Կառավարութիւնն որոշեց բանալ Միացեալ Նահանգներէն Իտալիա մտնող աղած միսերուն դէմ դրուած արգելքը, որուն հրամանագիրն ի մօտոյ պիտի հրատարակուի.

—Ռուտինի մարքիզը Հռոմ դարձաւ.

ՊՈՒՔՐԷՇ, 18.— Նախարարաց խորհրդոյ որոշմամբ Հռոմի ռումանական դեսպան Պ. Յովաննա Վաքարէսքօ վաղուընէ սկսեալ պաշտօնէ դադրած է.

ՄՈՆԹԵՎԻՏԷՕ, 18. Ուրուկուէյի հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Պ. Վիտալ հրաժարեցաւ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 7 հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		108 7/8
3 » Բարիզի »		23 25
Օսմանեան Բօնսօլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. • Սէրի]		19 08
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ		19 10 1/2
Կէս օրին		19 10 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		71
» » ժամ 5ին		70 25

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն	Սէրի	41 1/2
»	»	21 56
»	»	19 10 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 17
Քրէտի ժէնէրալ	» »	8
Պանք տը Գօնս	» »	5
Սօս. Շանժ. է վալէօր	» »	4 22
Ռէժի	» »	14 28
Թրամուէյ	» »	582
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	61
Բաժնեթուղթ Լավրիոմի Գ. Կ.		127

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 10
Անգլիական ոսկի	»	110
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	106 20
Իմփէրիալ	»	89 30
Քրիմեց	»	51 15
Ռուսլի թղթադրամ	»	8 74
Մէճ. արծաթ [տարբ.]	»	107 14
Հինգնոց	»	101 10
Մէթալիք	»	99
Թաաֆիյէ	»	21
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 17 Հոկտ., ժամ 4 վայր.— երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96 20
» » 4 1/2 %	105 90
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ	17 82
» երկաթուղի	61 62
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	339 37
Պանք Օթօման	548 12
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
Քրէտի Լիոնէ	806 25
Իտալական Ռանթ 5 %	90 30
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	402 50
Եգիպտական միացեալ	490 31
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	438 75
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	331 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 28

ԼՈՆՏՈՆ, 17.— ժամ 5 վայր. 55 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	95 18
Օսմ. » Սէրի Դ.	17 1/2
» » » Ա.	41 1/2
» » » Բ.	21 56
Գ.	17 50
փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	11 81
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	96 3/4
առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	88 5/8
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	102 1/2
Ռուսական 1890	95 3/4
Այտընի երկաթուղի	21
Գասապայի երկաթուղի	16 1/2
փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 510

ՎԻԷՆՆԱ, 17.— ժամ —վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	30 20
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	155
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 65
» Փարիզի »	— —

ՊԵՐԼԻՆ, 17.— ժամ —վայր.—

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 205
» Փարիզի »	— —
Ռուսլ թղթադրամ	212 75
Օսմանեան երկաթուղի	59 50
Օսմ քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 60
Օսմ. Ռէժի	167 90

ՓԱՐԻԶ ՊԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ 17 — ժ. 9 վ.35 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ Գ.	17 85
Օսմանեան երկաթուղի	61 62
Օսմ. Ռէժի	339 37
Բրիօրիթէ Թիւրք	402 50
Օսմ. Մաքս. արժեթուղթ	440
Պանք Օթօման	548 75

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1892
ՆԱՀԱՆՋ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՍԵՊՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Գին 40 փարա

Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, ի Կ. Պոլիս Մեծ-Նոր-Խան, միջնայարկ թիւ 48, 49 50.

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքը չը կրող օրինակները վաւերական չեն.

ՀԱՄԱՌՕՏ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Ի ՊԷՏՍ
ԱԶԳ. ՆԱԽԱԿՐԹԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
Վաւերացեալ յՈւսումնական Խորհրդոյ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
ՏՊԱԳՐ. Ն. Հ. ԱՐԱՄԵԱՆ

ԱՐԱՄԵԱՆ վաղամեռիկ եւ ժրաջան ուսուցչին աշխատասիրութեամբ ի լոյս ելած այս նոր ու մեծադիր Աշխարհագրութիւնն՝ որ կը պարունակէ 70է աւելի ընտիր պատկերներ, ամփոփ եւ բաղդատական մեթոտով կը խօսի Երկրիս հինգ մասանց՝ Ֆիզիկական, Քաղաքական եւ Տնտեսական վիճակին վրայ՝ համեմատ Պատմական եւ Աշխարհագրական ծանօթութեամբ:

Հեղինակը՝ իրեն գլխաւոր նպատակ ունեցած է, Աշխարհագրութեան ուսումը՝ Նախակրթական վարժարանաց մէջ դիւրացնել եւ ամփոփել բնծայել: Այսու մտօք եւ՝ իւր անձնական փորձառութենէն օգտուելով՝ իւրաքանչիւր Ցամաքի վերջը դրած է՝ Աշխարհագրութեան ամեն ճիւղերը ցուցնող Ընդհանուր Հարցարանները, Մտաւոր Ուղեւորութիւնները, Պարապմունքները՝ առ 'ի վարժութիւն Քարտէսագծութեան, եւ 'ի վերջ Գործոյն՝ դրած է 70ի չափ Աշխարհագրական բառանիշ եւ զուարճալի Հանելուկներ որք իրենց տեսակին մէջ կարեւոր նորութիւն մը կը կազմեն:

Գինն է 4½ Ղրշ.

Կեդրոնատեղին է ԱՐԱՄԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ. Մեծաքանակ գնողներու գոհացուցիչ զեղչ:

ՍԳՈՒԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 մայիս. 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Ցորժէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլիւնի և տնարինութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ.

Իմ կարծիքս է թէ այս հանքս և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու է Մօռուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն.

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԽԱՃԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաճինէլի Խասսաի Շահանէճէ ալընաճագ գըչ սէպզէսինին մինագասաւրըա պաշլանաճագընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշէմպէհ կիւնլէրի Խաճինէլի միւշարիլէյհայա պուլունմալարը իլան օլունուր.

5 Թըշրինի Էվվէլ 307   1—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Շամը Շէրիֆտէ պուլունան ասաքիրը չահանէ իչիւն 307 սէնէսի Թէշրինի սանիսինտէն իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ գօնթօրաթօ բասըմը լազըմ կէլէն վէ մահալլինճէ մէվճուտ մինագասասըա պուլունան կազ վէ հաթապըն պուրաճա իթասըլը թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թըշրինի Էվվէլ 91   Նօ. 4   1—3

Միւտաֆա օլունաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան 130,000 գըյէտէն 180,000 գըյէնէ գատար գուրու ֆասուլյէ պէհէր գըյէսի 41½ վէ 250000 գըյէտէն 270 պին գըյէյէ գատար բաթաթէսին պէհէր գըյէսի 30 վէ 120,000 գըյէտէն 140,000 գըյէյէ գատար նուհուտըն պէհէր գըյէսի 65 վէ 200,000 գըյէտէն 250,000 գըյէյէ գատար սօղանըն պէհէր գըյէսի 19 բարաթա թալիպլէրի զուհուր էյլէմիշ օլուպ Թէշրինի էվվէլը րումինին 8ինճի սալը կիւնի գարարը գաթիէսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ իթասըա թալիպ օլանլարըն մագամը վալաի Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թըշրինի Էվվէլ 91   Նօ. 5   1—3

Երզագ անպարը իչիւն միւտաֆա օլունաճագ օլան 1500 թօնիլաթօ գօմիւրիւն Թէշրինի էվվէլը րումինին 8ինճի սալը կիւնի միւնագասաւ գարարը գաթիէսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ իթասըա թալիպ օլանլարըն մագամը վալաի Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թըշրինի Էվվէլ 91   Նօ. 6   1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սակ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒՍԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11 և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ:

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890	»	6,165,860
Տարեկան հասոյթ	»	14,135,925

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք.

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստնաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք: Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 ուրիշ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անմնիատիս խան. 12, 13, 14. 16

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԷՐԻ ԻԼԱՆ

Մանասթըրտա պուլունան վէ պուլունաճաք պուլունտըրըլաճագ օլան ասաքիրը Շահանէնին 307 սէնէսի Թըշրինը էվվէլի իպթիտասընտան 308 սէնէսի Իլուլ նիհայէթինէ գատար մահալլինտէ Մէվգըի մուհաֆազատա պուլունան նանը ազիզ Թայինաթըլըն իշպու Թըշրինի էվվէլին 23ինճի կիւնի գարարը վիրիլուպ 30ընճը կիւնիւ 100տէ 5 Թէնզիլի գապուլ օլունարագ իհալէի գաթիյեէսի իճրա օլունաճաղընտան պուրաճա իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալաի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

5 Թըշրինի էվվէլ 91 Նօ. 3 2—3

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՀԱՄԱՅՆ ԵՒՐՈՊ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ԿՈԼՏԷՆՊԵՐԿ

Առեւտրական Անուան Ներքեւ

Այս վաճառատուն կը յանձնարարուի հաստատութեան և ամեն մրցման կրնայ դիմադրել իր կերպասներուն ընտիր յատկութեամբը, պատրաստութեան տոկունութեամբը, ինչպէս նաև հանդերձին գեղեցիկ կտրուածքովը:

ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Քարաքէօյ Թ. 138 Աղըլըրին դիմաց, Ա ԼԱ ՎԻԼ ՏԸ ՎԻԷՆ

Եւ Քարաքէօյի Կամուրջին գլուխը Թիւ...

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Հռոտոս
Քավալլա
Ռուսճուք
Զմիւռնիա
Վառնա
Պուրկաս
Փիլիպէ
Բոր-Սայիտ
Սելանիկ
Սամսոն
Մերսին
Քիոս
Թարսուս
Ատանա
Պէյրութ
Դամասկոս
Տրիպոլիս (Սուրիական)
Եաֆա
Աքեա
Աղեքսանդրիա
Գահիրէ եւն. եւն.

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք:

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ **ՁԵՂՉԻ** կը կատարուին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան.

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջեւ [illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնէլիք որ հոկտ. 14ին Մարսիլիայէն և հոկտ. 20ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի:

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սէրէտ որ պիտի մեկնի հոկտ. 22ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէնքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՌԸԳՈՒԼ
5 Ռոմհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

LԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ

ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

61, ՌԷՓՈՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ

100,000 000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է, իսկ նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն:

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանգստեան անտուկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն: Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յունուար 1էն:

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ էֆէնտի Թէլլալեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, Թիւ 11, Պահճէ Գաբու, Պոլիս: 36

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

[illegible] երկու անգամ [illegible] Լիվէրբուլէ
և Արեւելեան ծովեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2.43	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Սթէֆէնս, Լիվրբուլէն աստ հասաւ:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ,
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա

17

Լ'ԷՔՕՆՈՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժուարանալով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յաւմպէտս կըվատնենք:

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք:

Ահաւասիկ «Լ'էքօնօմի էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևլն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը:

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆի կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆի:

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

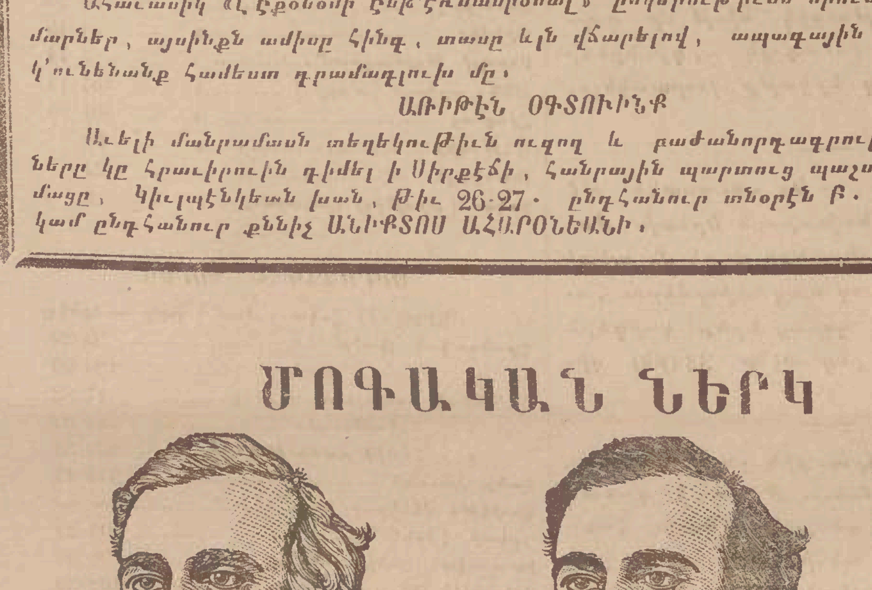

Նոր գիւտ մազի բուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներէ և խոտերու հիւթէ: Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի:

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛ր չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ: Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի զերեւ հանել: Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մորթին: Ուշադրութեամբ կարդալ:

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակն երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր բանակութեամբ հեղուկէն դնել սկուտաղակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցընել [illegible], այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին: Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը ցամքի: Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, [illegible] մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է: Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ: Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, [illegible] պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթը անգամ մի հեղուկէն գործածել: Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար: Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը: Միայն դէմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն:

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալով [illegible] այդ ներկէն մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած պայծառութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս:

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳՅՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա: 2214

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

Իբօֆօսֆիթ տը շօլ և սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք:

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոցերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճզգածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱԵԼ 221

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ,
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 7.19 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:
Գշ. 8.20 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 9.21 Սեւաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:
Դշ. 6.21 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին:
Եշ. 10.22 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:

Ազդ.—Հոկտ. 8/20, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն: 10

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1891, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ												Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 ...	7 30	7 50	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	...	...	...
Գում-գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 9	5 39	6 09	6 39	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 55	7 23	8 1	8 22	8 55	9 21	9 54	10 23	10 55	11 24	11 55	12 22	1 55	2 21	2 54	3 25	4 23	4 55	5 26	5 55	6 24	6 55	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 4	10 33	11 6	11 36	12 05	...	2 06	...	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 34	7 06	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	11 47	...	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 15	...	7 15	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	11 55	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 24	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 10	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 06	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	...	9 30	...	...	11 27	...	1 ...	...	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	5 57	...	7 18	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 39	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	11 38	12 24	1 10	...	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 40	7 43	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 52	7 22	7 50	8 23	8 52	9 26	9 52	10 22	10 52	11 52	12 44	1 22	1 52	2 26	2 52	3 22	4 22	4 52	5 52	6 22	6 52	7 57	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 27	8 56	9 29	9 56	10 26	10 56	11 56	12 48	1 26	1 56	2 29	2 56	3 26	4 26	4 56	5 56	6 26	6 56	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	7 2	7 32	...	8 33	9 02	9 34	10 02	10 32	11 2	12 02	12 54	1 32	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 02	6 02	6 32	7 02	...	...	...	...
Գում-գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 06	8 06	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 14	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախումբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին: